

**Rapport betreffende
de Avifaunistische waarde
van het duingebied
tussen Zandvoort en IJmuiden**

INHOUDSOPGAVE.

	<u>bladzijde</u>
<u>Voorwoord</u>	1
<u>Inleiding</u>	
Aanleiding en probleemstelling	2
Grensbeschrijving	4
<u>Avifaunistische gegevens van de te onderscheiden zones</u>	
De Zeeduinen	5
Het Middenduin	8
Het Binnenduin	9
<u>Toelichting op de verspreidingskaarten</u>	11
De verspreidingskaarten	12
<u>Broedvogellijst 1974 t/m 1978</u>	17
<u>Een aantal broedvogelinventarisaties in de loop der jaren,</u> <u> uitgevoerd in de Kennemerduinen</u>	18
<u>Broedvogelinventarisatie Kennemerduinen 1952</u>	22
<u>Avifauna van het duingebied tussen Zandvoort en IJmuiden</u>	
Toelichting bij de avifaunalijs	24
Getalsterkte / Verklaring van tekens en cijfers	25
Lijst van waargenomen vogels in het gehele gebied	27
Samenvatting in tabelvorm van de waargenomen vogels	56
<u>De te verwachte gevolgen voor de broedvogelstand door de</u> <u> invloed van infiltreren</u>	57
<u>Samenvatting en konklusies</u>	58
<u>Geraadpleegde literatuur</u>	59

*O*O*O*O*O*O*O*O*O*O*

VOORWOORD.

Onze vogelwerkgroep heeft in Zuid-Kennemerland voor een aanmerkelijk deel gezorgd voor de gegevens van de Avifauna Randstad en Broedvogels. Dit waren uitsluitend broedvogelinventarisaties. Het is een goede gedachte geweest om deze informatie, aangevuld met gegevens uit ons blad "de Fitis" en uit de rapporten van de vinkenbaan in de Kennemerduinen samen te voegen tot één rapport over de vogels uit onze naaste omgeving.

Mijn complimenten voor dit werk !

De tijd gaat echter door, en de systemen wijzigen. Moge dit werk het startsein zijn om de werkmethodes aan een groter geheel aan te passen, zodat de informatie een nog grotere waarde krijgt.

De voorzitter van de
Vogelwerkgroep Haarlem
J. Daan.

INLEIDING.

In het duingebied van Zuid Kennemerland wordt al langere tijd onderzoek gedaan naar verschillende aspecten van behoud en beheer van het duinmilieu door een aantal niet professionele groepen en personen.

Hoewel het duingebied van Zuid Kennemerland verschillende eigenaren en beheerders kent, is het in ekologisch opzicht één geheel. Ook uit oogpunt van natuurbehoud, natuurbeheer en planologie dient het gebied als één geheel te worden opgevat. Het is daarom een goede zaak dat de activiteiten van vrijwilligers zo gekoördineerd worden, dat de resultaten gebruikt worden voor een beheersvisie gericht op het gehele gebied.

De aanleiding tot het vervaardigen van dit rapport waren de verontrustende berichten over infiltratieplannen in de duinen van het Kraansvlak, Kennemerduinen en Duin en Kruidberg.

Deze infiltratieplannen, waarvan ook de noodzaak ter discussie staat, zullen een invloed hebben op het bestaande duinmilieu. Met name voor de flora en fauna zal deze ingreep onverantwoord grote gevolgen hebben.

Door de ministeries van CRM en V&M werd besloten om voor de infiltratieplannen van het Kraansvlak, Kennemerduinen en Duin en Kruidberg een milieu effecten rapport (MER) te laten maken. Het één en ander geschiedde in een samenwerkingsverband in de vorm van de Werkgroep Duinbehoud Zuid Kennemerland. Deze werkgroep is tevens een commissie van de Stichting Duinbehoud en Waterwinning; deze laatste funktioneert als overkoepelend orgaan over meerdere op de duinen gerichte werkgroepen. Het bleek dat er slechts zeer verspreide gegevens over de avifauna van deze gebieden beschikbaar waren. Bovendien was de tijd te kort om de gebieden weer geheel te inventariseren.

De Werkgroep Duinbehoud Zuid Kennemerland heeft daarom de Vogelwerkgroep Haarlem verzocht om alle haar ter beschikking staande gegevens over de avifauna van het duingebied tussen Zandvoort en IJmuiden te bundelen. Het Leidse Centrum voor Milieukunde kon de gegevens dan gebruiken voor het door hun op te stellen milieu effecten rapport (MER), hetgeen inmiddels is gebeurd.

Daar deze gegevens verder nooit in zijn oorspronkelijke vorm gepubliceerd zijn, werd door het bestuur van de Vogelwerkgroep Haarlem besloten ze ter gelegenheid van het 30 jarig bestaan van deze vereniging tot publicatie over te gaan.

De in deze publicatie verwerkte waarnemingen zijn voor het merendeel gebaseerd op in het blad "De Fitis" van de Vogelwerkgroep Haarlem gepubliceerde veldwaarnemingen.

De broedgegevens zijn voornamelijk bijeengebracht door leden van de Vogelwerkgroep Haarlem ten behoeve van de Avifauna West Nederland. Deze inventarisaties werden uitgevoerd in de jaren 1974 t/m 1977, uitgezonderd het Kraansvlak, dat in 1978 op verzoek van het PWN geïnventariseerd werd.

De waarnemingen zijn verzameld over een periode van 10 jaar, namelijk van 1969 t/m 1978.

Na het verzamelen van de in de Fitis gepubliceerde waarnemingen bleken een aantal soorten gemist te zijn. Dit waren enige minder algemene soorten en enige soorten die moeilijk in het veld te herkennen zijn. Daarom zijn toen de rapporten van de vinkenbaan in de Kennemerduinen doorgenomen en hieruit bleek dat deze enige aanvullingen bevatte. Voor een aantal vogelsoorten bleken het zelfs de enige waarnemingen binnen het onderzochte duingebied te zijn, bij andere vogelsoorten konden een aantal waarnemingen toegevoegd worden, waardoor de soort in een hogere categorie terecht kwam. De vogelsoorten waarvan de waarnemingen of vangsten gebruikt werden, zijn: Grote pieper, Oeverpieper, Groenlandse tapuit, Zwarte roodstaart, Blauwborst, Bladkoninkje, Witkopgors, Ortolaan, Dwerggors en Witstuitbarmsijs.

De volgende personen verleende medewerking bij het samenstellen van dit rapport; de dames Antonisse, Molenaar en Vaandrager en de heren Bloem, van Galen, de Groot, Heidweiller, Schouten en Vader.

De foto's werden geleverd door de heer H. Schouten.

De samenstelling van het rapport, het typewerk, de kaarten en illustraties werden verzorgd door H. Vader.

○○*○*○*○*○*○*○*○*○*○*○*○*

GRENSBESCHRIJVING.

Het terrein waarop de avifaunistische gegevens betrekking hebben is het duingebied tussen Zandvoort en IJmuiden, plm. 8 km. lang en gemiddeld 4,5 km. breed. Totaal oppervlakte plm. 3500 ha.

Het gebied strekt zich uit over de gemeenten Velsen, Bloemendaal en Zandvoort en omvat in hoofdzaak de volgende terreinen :

Heerenduinen, Midden Heerenduinen, Begraafplaatsen Duinhof en Westerveld, Duin & Kruidberg, de Kennemerduinen, 't Vlakje, Brouwerskolkpark met de landgoederen Belvédère, Vaart en Duin, Duinlust, Elswout, Koningshof, het Mr. Enschedepark en tenslotte het Kraansvlak.

Met uitzondering van de westgrens, die gevormd wordt door de overgang tussen duin en strand, zijn de andere grenzen nogal grillig. Vooral aan de oostkant wordt zo goed als mogelijk de grens tussen bebouwd en onbebouwd duinterrein gevolgd, terwijl tevens rekening is gehouden met de grenzen van de telgebieden van de Avifauna van West-Nederland teneinde ook van deze gegevens op verantwoorde wijze gebruik te kunnen maken.

Aan de noordzijde wordt de grens gevormd door de Heerenduinweg en de Zeeweg. De oostelijke grens wordt gevormd door de spoorbaan vanaf station Velsen-Zeeweg tot de spoorovergang Middenduinerweg.

Vervolgens de Middenduinerweg, Bergweg, de westgrens van de Algemene begraafplaats en Openluchttheater, Hoge Duin & Daalse weg en de Lombard Petrilaan. Vervolgens de Spoorlaan, Tetterodeweg, Bloemendaalseweg, Korte Zijlweg, Elswoutslaan, Zijweg, v. Haemstedelaan te Aerdenhout.

De zuidgrens wordt gevormd door de Bentveldweg, Zandvoortselaan, Westerduinweg tot het westelijke grensraster van Koningshof en tenslotte de zuidgrens van het Kraansvlak en noordgrens van het Circuit te Zandvoort tot het raster dat parallel aan de Boulevard loopt.

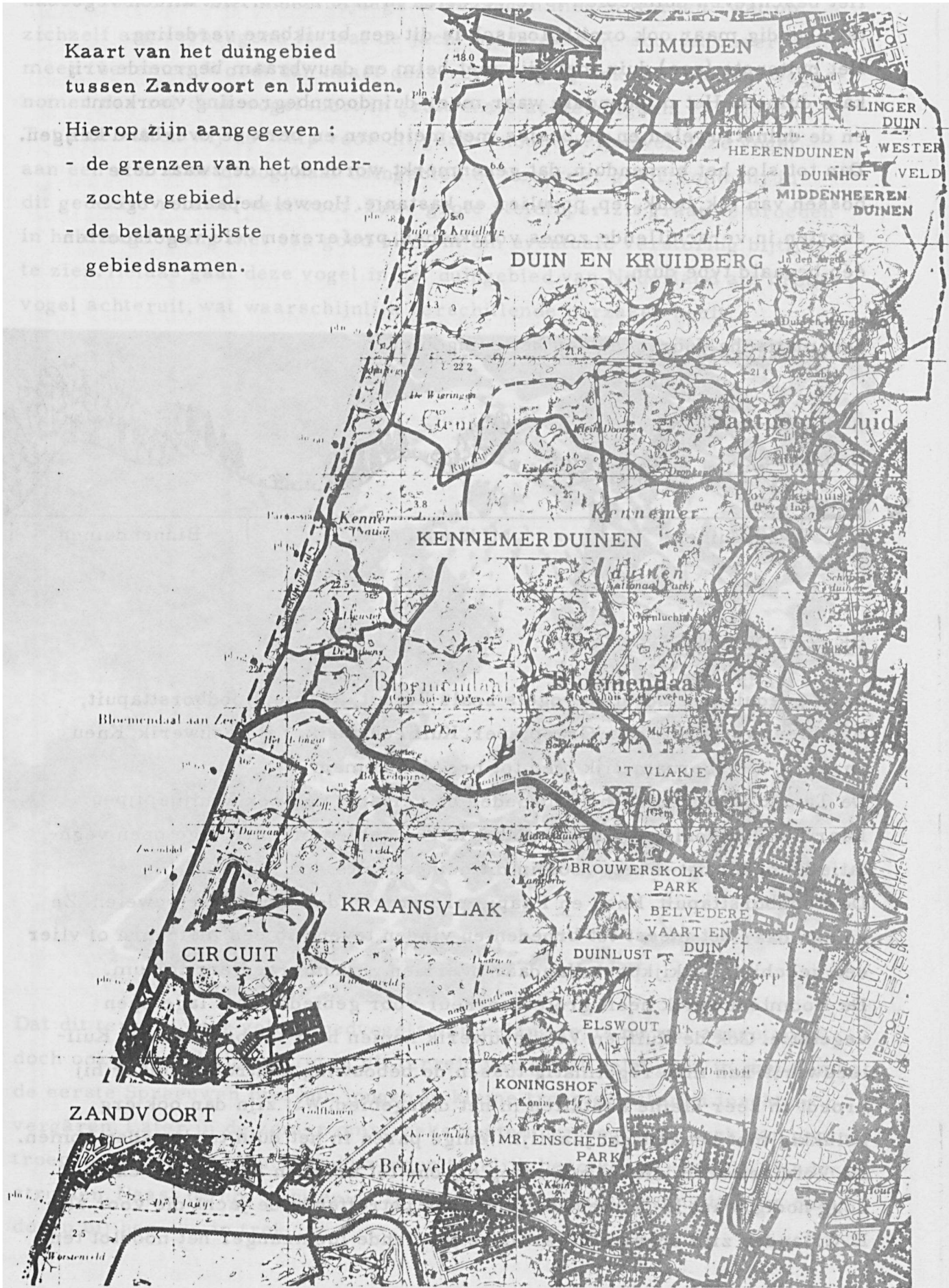
Niet opgenomen buitenplaatsen zijn de Algemene Begraafplaats aan de Bergweg, Openluchttheater, Caprera, 't Kopje van Bloemendaal en tenslotte Lindenheuvel.

* ○*○*○*○*○*○*○*○*○*○*

Kaart van het duingebied
tussen Zandvoort en IJmuiden.

Hierop zijn aangegeven :

- de grenzen van het onderzochte gebied.
- de belangrijkste gebiedsnamen.

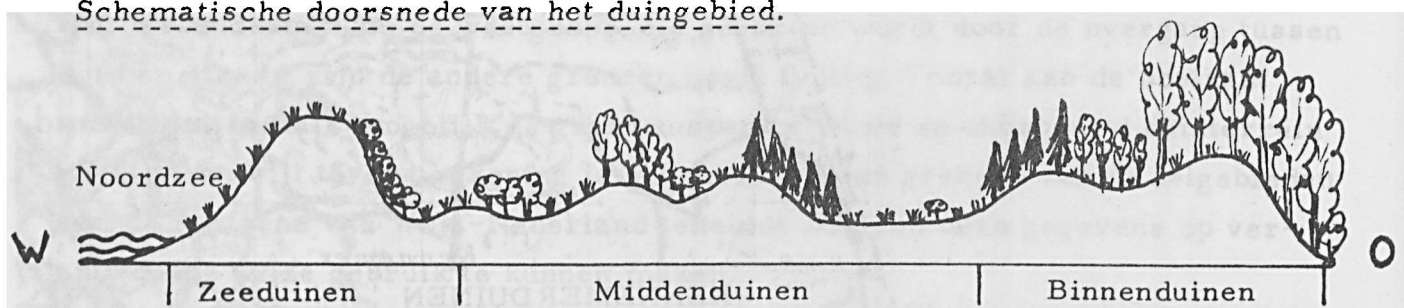

AVIFAUNISTISCHE GEGEVENS VAN DE TE ONDERSCHIEDEN ZONES.

Het beschreven duingebied is te verdelen in drie zones. Niet alleen vegetatiekundig maar ook ornithologisch is dit een bruikbare verdeling.

Het buitenste (zee) duin met zijn met helm en dauwbraam begroeide vrij kale duinen. Het middenduin waar meer duindoornbegroeiing voorkomt en de **duinstruwelen** en de bosjes met meidoorn en berk de overhand krijgen. Dan tot slot het binnenduin, dat gekenmerkt wordt door de zwaardere bossen van eik, beuk, iep, populier en kastanje. Hoewel bepaalde vogelsoorten in verschillende zones voorkomen, prefereren vele vogelsoorten één bepaald type duin.

Schematische doorsnede van het duingebied.

DE ZEEDUINEN.

In de zeeduinen vindt men vogels zoals Tapuit, Paapje, Roodborsttapuit, Boomleeuwerik, Patrijs, Graspieper, Kuifleeuwerik, Veldleeuwerik, Kneu en Wulp, die voornamelijk hier tot broeden komen.

De Tapuit is een echte holenbroeder en verlangt dan ook konijnepijpen. Daar het duinkonijn het beste gedijt in een gebied met een lage open vegetatie komt hij het meest voor in dit duingedeelte.

De Roodborsttapuit, Kneu en Paapje prefereren de duindoornstruwelen. Ze komen daar het meest tot broeden en vinden tevens in een meidoorn of vlier een geschikte uitkijkpost. Vandaar overzien ze hun broedterritorium.

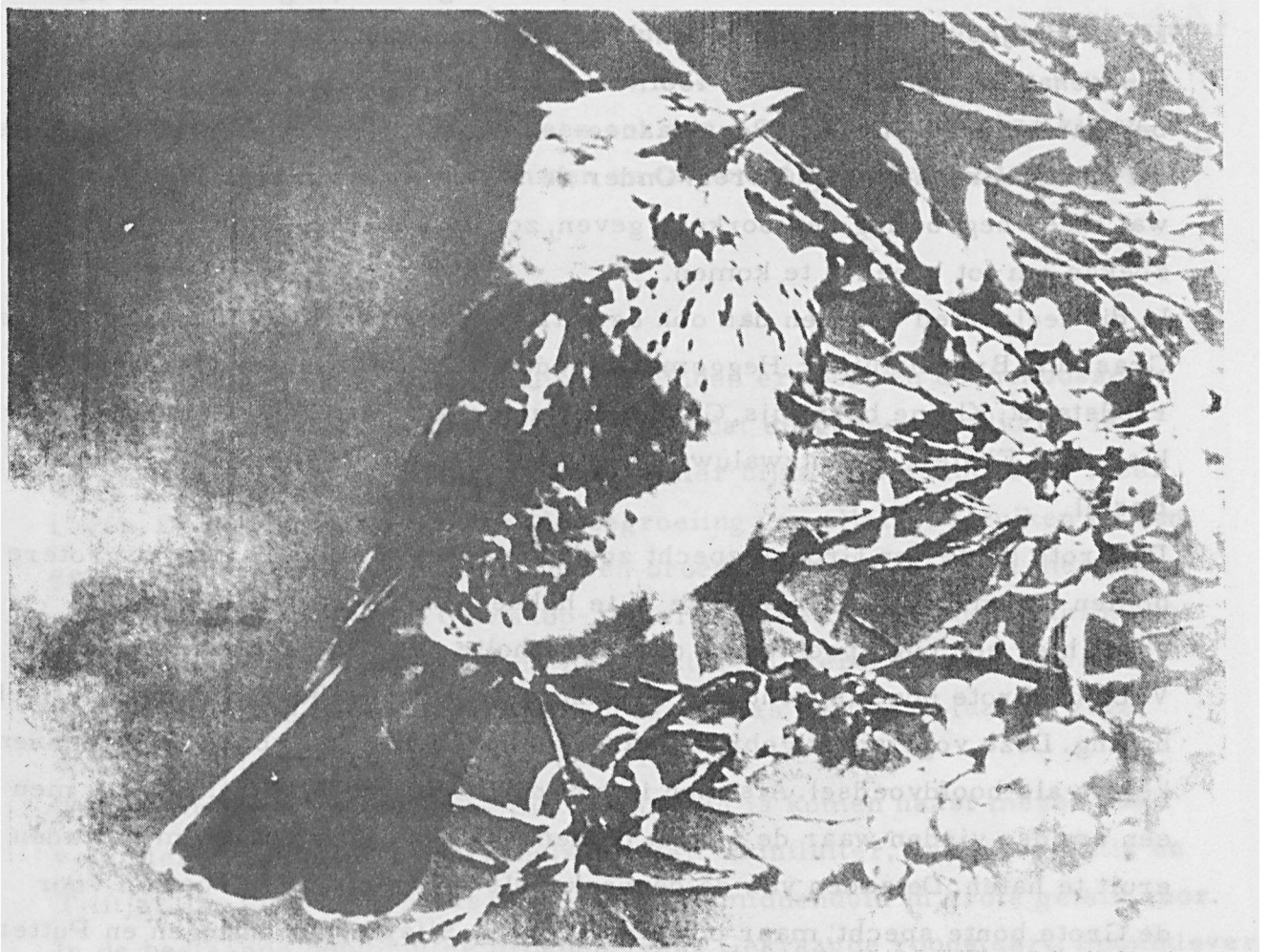
De Boomleeuwerik heeft grote voorkeur voor gebieden met lage open vegetatie. Ook de Kuif- en Veldleeuwerik komen hier tot broeden. De Kuifleeuwerik kan men regelmatig tussen de bebouwing aantreffen, maar hij broedt in zeer kleine aantallen in het duingebied. Wij zijn dan ook erg gelukkig met het feit dat jaarlijks enige paren in het duin tot broeden komen.

De Veldleeuwerik die nu nog volop bij ons tot broeden komt heeft extra zorg nodig, want in de nieuwe richtlijnen betreffende de jacht die voor alle E. G. landen zijn opgesteld, valt deze jubelende luchtzanger het noodlot ten

deel alsnog volop bejaagd te mogen worden. Daar vele vogelsoorten in de naaste toekomst niet meer bejaagd of gevangen mogen worden -wat op zichzelf erg verheugend is- zal de jacht op de overige soorten meer en meer toenemen. Wordt dan naast deze vernietiging ook zijn biotoop weggenomen dan zal deze vogelsoort in grote mate achteruitgaan.

Tot slot willen wij de Wulp voor dit gebied noemen. Hoewel deze vogel aan een niet al te droog, kaal duingebied de voorkeur geeft, komt hij in dit gedeelte relatief veel voor. Deze grote steldloper zit graag te broeden in helmbegroeiing met een goed uitzicht om eventuele verstoring bijtijds te zien. Helaas gaat deze vogel in het duingebied van Nederland als broedvogel achteruit, wat waarschijnlijk verschillende oorzaken heeft.

Dat dit terrein voor vele broedvogels van belang is, is nu wel aangetoond, doch ook buiten de broedtijd is dit terrein van groot belang. Al in juni komen de eerste Spreeuwen met hun jongen in kleine troepjes allerlei insecten vergaren. Later in de zomer omstreeks september begint de trek van grote troepen uit het noorden. Met duizenden tegelijk bevolken zij dan de duindoornstruiken. Naast de nog aanwezige insecten zijn de bessen van vlier en duindoorn bij hen erg in trek.

In oktober/november komen nog twee trek- en wintergasten erbij, nl. de Kramsvogel en de Koperwiek. De eerste met een zeer grote meerderheid. Enige tienduizenden exemplaren foerageren dan op de besdragende duindoornstruiken.

De Bonte- en Zwarte kraai zijn ook niet afkerig van duindoornbessen, doch zodra de bessen op zijn, prefereren zij -als aaseters- het dode konijn. Als opruimers nemen zij dan ook in het ecologische systeem een belangrijke plaats in.

HET MIDDENDUIN.

De zone die we het middenduin noemen, wordt gekenmerkt door enerzijds kleine bosjes van vlier, meidoorn, kardinaalsmuts en liguster in een open landschap en anderzijds door loof- en dennenbossen. De dennenbossen bestaan hoofdzakelijk uit Corsicaanse- en Oostenrijkse dennen, de loofbossen uit elzen, berken en populieren. Onder de vogelsoorten zijn er vele die aan wat meer begroeiing de voorkeur geven, zodat ze dit type duinlandschap zoeken om tot broeden te komen.

In dit deelgebied broeden dan ook de Fitis, Sprinkhaanrietzanger, Boompieper, Grasmus, Braamsluiper, Heggemus, Roodborst, Winterkoning, Gekraagde roodstaart, Kleine barsijs, Goudvink, Nachtegaal, Spreeuw, Merel, Grauweklauwier, Ekster, Nachtzwaluw, Grote bonte- en Groene specht, Ransuil en Bosuil.

De Grote bonte- en Groene specht zoeken als holenbroeders de wat grotere bomen uit om daar een nestholte in te hakken. De Gekraagde roodstaart zoekt hier een oud spechtengat of andere holte om zijn nest in te maken. Voor de Grote bonte specht zijn de aangeplante dennenbossen van essentieel belang. Deze vogelsoort gebruikt vanaf de herfst t/m het voorjaar de dennenkegels als hoofdvoedsel. Als men in een dennenbos goed zoekt, dan kan men een smidse vinden waar de specht de dennenkegels openmaakt om de zaden eruit te halen. De zaden van de dennenkegels zijn niet alleen voedsel voor de Grote bonte specht, maar ook Kruisbekken, Sijsjes, Groenlingen en Putters, die als trek- en wintergasten onze duinen bevolken, eten deze zaden graag. Bovendien verorberen ook muizen en eekhoorns menig dennezaadje. In de zomermaanden bestaat het hoofdvoedsel van de Grote bonte specht uit insecten, die hij met zijn roltong uit de schors haalt. De Groene specht leeft hoofdzakelijk van insecten, vooral de mieren zijn voor deze vogel een belangrijke voedselbron.

De Nachtzwaluw, die pas actief wordt als het daglicht verdwijnt, vliegt met zijn snavel open om nachtinsekten te vangen. Deze vogel is de laatste decennia

in Nederland erg in aantal achteruitgegaan. Het is dan ook verheugend dat deze kwetsbare vogel, na enige jaren van afwezigheid, hier weer met een toenemend aantal paren tot broeden komt.

De Grauwe klauwier prikt zijn gevangen prooien op een doorn of andere scherpe punt. Helaas gaat deze soort in heel Nederland schrikbarend in aantal achteruit. De Koekoek komt in het gehele duingebied voor, doch waarschijnlijk het talrijkst in het middenduin. Het vrouwtje zoekt het nest van een geschikte waardvogel op, om hier haar ei in te deponeren.

De dennenbossen in dit gedeelte worden ook veel gebruikt als slaappleats voor kraaiachtigen, duiven en uilen. Zowel de Ransuil als de Bosuil heeft 's winters z'n roestplaats in het dennenbos. Deze bossen worden in de winter ook druk bezocht door groepjes mezen, w. o. ook enkele Zwarte- en Kuifmezen en Goudhaantjes, waartussen ook een Vuurgoudhaantje kan zitten. Deze vogeltjes snorren de stammen en takken af naar verborgen insecten of hun larven en poppen.

HET BINNENDUIN.

Tot slot krijgen we het binnenduin. We vinden er loof- en dennenbossen met hier en daar een strook open duin. Omdat dit gedeelte kalkarm is vergeleken met de zeeduinen komt men hier bijna geen duindoorns meer tegen. De bossen hebben een onderbegroeiing van allerlei struiken en een gevarieerde kruidlaag. In deze bossen broeden allerlei soorten mezen, zoals de Kool-, Pimpel-, Glanskop-, Staart- en zelfs een enkele Kuifmees. Van de lijsterachtigen komen de Zanglijster en Merel hier volop voor, terwijl de Grote lijster ook aanwezig is. Helaas gaat deze laatste vogel door allerlei oorzaken in aantal achteruit.

Waar de begroeiing in ruime mate aanwezig is komen naast mezen ook vele kleine zangvogels voor, zoals Fluiter, Tuinfluiter, Zwartkop, Fitis en Tjiftjaf. De Fitis komt zelfs evenals in het middenduin in grote getale voor. In de bestaande boomholtes broeden graag Gekraagde roodstaart, Boomklever, Holenduif en Boomkruiper. Ook alle soorten spechten komen in dit gebied tot broeden, w. o. in de laatste jaren zelfs de Zwarte specht in enkele paren. De Goudvink, een standvogel, komt in dit gedeelte reeds vele jaren tot broeden. Ook de Tortelduif broedt in dit deel het talrijkst.

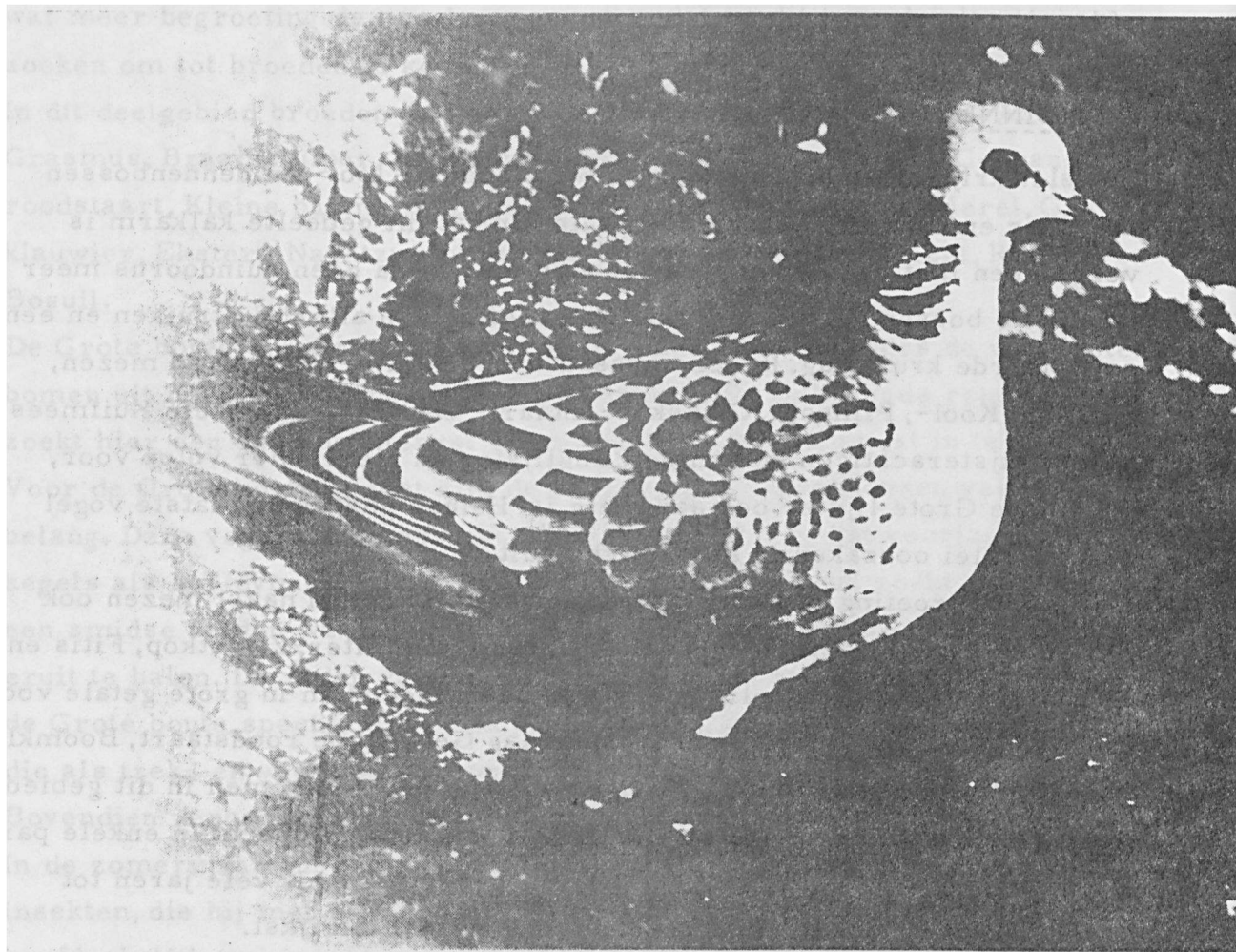
Onder de beuken kan men in de herfst en winter vele tientallen Vinken en Kepen aantreffen, die zich tegoed doen aan de beukenootjes.

Van de roofvogels broeden de Torenvalk en de Boomvalk zowel in het middenduin als in het binnenduin.

Alleen in het Kraansvlak broeden de Torenavalken tot in de zeeduin, voornamelijk in nestkasten. Het broeden aldaar zal w. s. gestimuleerd worden door de aanwezigheid van een vuilstortplaats. Hierdoor zijn er mogelijk meer prooidieren dan normaal aanwezig.

Ook de Ransuil en de Bosuil broeden bij voorkeur in het midden- en binnenduin. Met uitzondering van de Bosuil, profiteren deze vogels van de stevige takkennesten van Eksters om hier in te broeden.

Tijdens de trek- en wintertijd kan men genieten van de snelle vlucht van de Sperwer, die achter een wolk spreeuwen of lijsters jaagt. Ook de Blauwe kiekendief scheert hier met zijn wankelende vlucht laag over de duinen op zoek naar prooi. Zelfs de juveniele Zearend kan men hier zien, vaak in de buurt van de dennenbossen in het middenduin. Daar worden ook de waarnemingen van de Havik gedaan, die daar op de zwakke broeders onder de Houtduiven jaagt.

De Buizerd en Ruigpootbuizerd zijn hier in de wintermaanden te gast. Zij verrichten als aaseters nuttig werk, door het opruimen van zieke of dode konijnen. (myxomatose)

De Klapekster is eveneens sinds vele jaren een trouwe wintergast, hij leeft dan voornamelijk van muizen en kleine zangvogels.

TOELICHTING OP DE VERSPREIDINGSKAARTEN.

De verspreidingskaarten zijn tot stand gekomen door gebruik te maken van de inventarisatiegegevens die t. b. v. de Avifauna West Nederland verzameld zijn. Voor de AWN-inventarisatie werd niet van alle broedvogelsoorten een verspreidingskaart gevraagd. Hierdoor kan nu van slechts 37 broedvogelsoorten een verspreidingskaart gemaakt worden.

De tekens op de verspreidingskaarten geven de globale broedplaats van een vogelsoort aan. Bij de kleine zangvogels zal dit de zangplaats van het mannetje zijn. Van de grotere soorten zoals b. v. Wulp, Houtsnip en Torenvalk geeft het teken ongeveer het centrum aan van het territorium. In slechts enkele gevallen zal het teken de juiste nestplaats aanduiden.

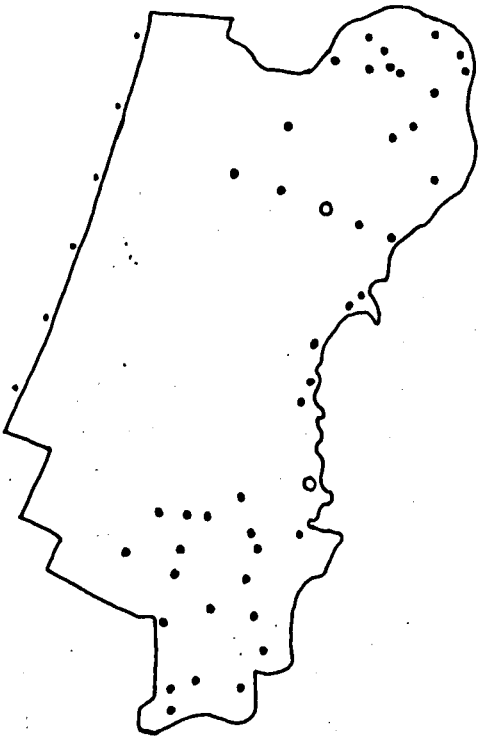
De verspreidingskaarten geven de mogelijkheid om het voorkomen van bepaalde broedvogelsoorten te projekteren op de verschillende landschapszones. Uit het bestuderen van de verspreidingskaarten blijkt duidelijk dat bepaalde vogelsoorten niet regelmatig verdeeld zijn in een bepaalde zone. Buiten het landschappelijke element, zoals de begroeiingsgraad, kunnen meerdere oorzaken genoemd worden die hier mogelijk de oorzaak van kunnen zijn. Gedacht kan worden aan verschil in vochtigheidsgraad, het al dan niet aanwezig zijn van natuurlijke predatoren, de rekreatiedruk, de jacht en het terreinbeheer.

Wij beschikken echter niet over gegevens die op bepaalde vragen een antwoord zouden kunnen geven. Om bepaalde uitspraken te kunnen doen, zal verder onderzoek noodzakelijk zijn.

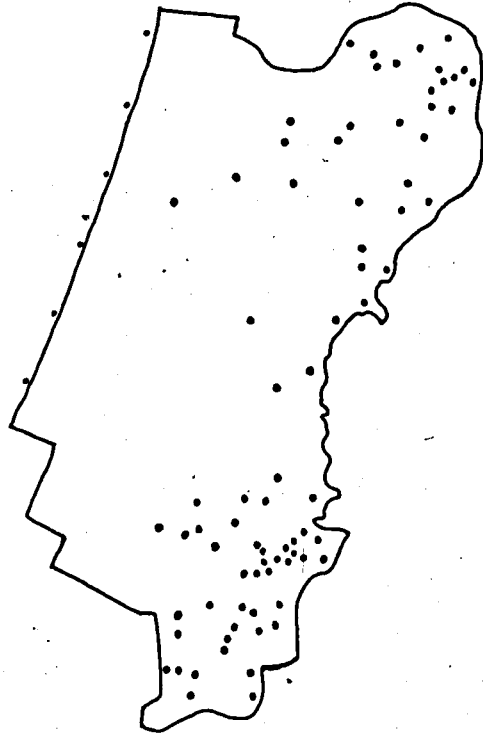
Verklaring van de tekens:

De open tekens geven een vermoedelijk broedgeval aan, de gesloten tekens geven een zeker broedgeval aan.

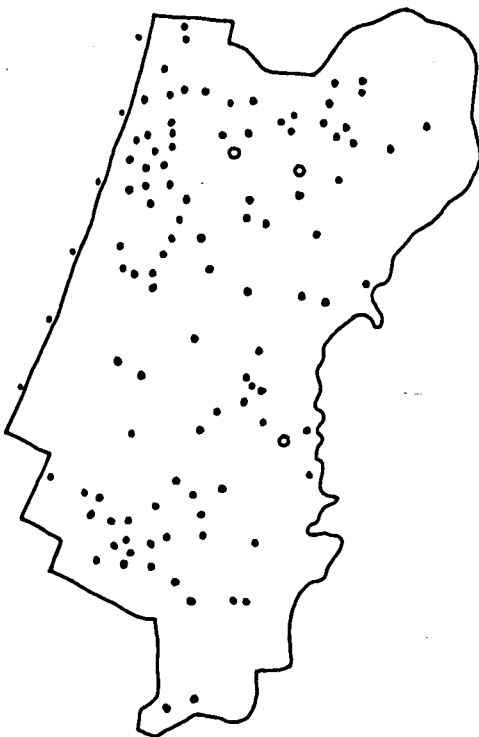
○○*○*○*○*○*○*○*○*○*○*○*○*

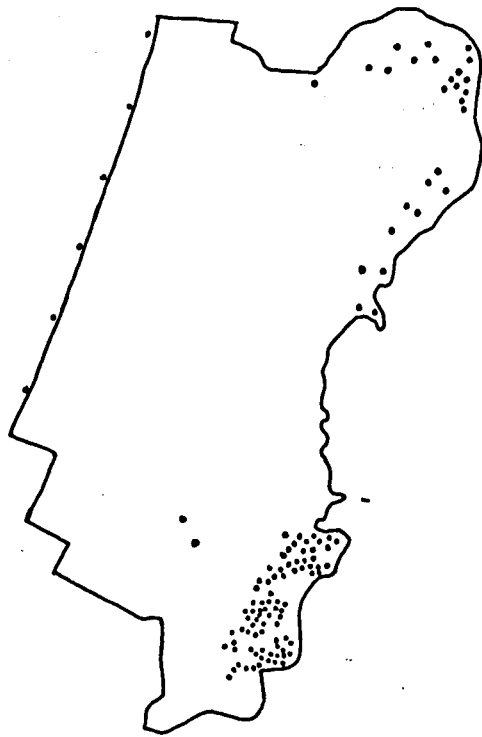
• Groene Specht

• Grote Bonte Specht

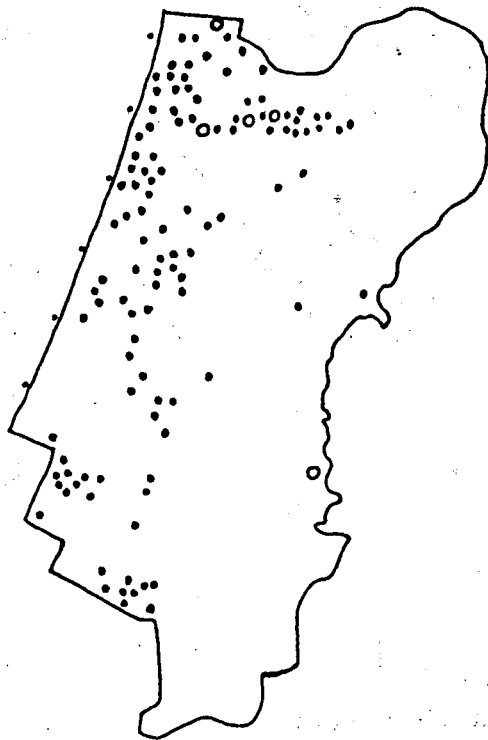
• Boomleeuwerik

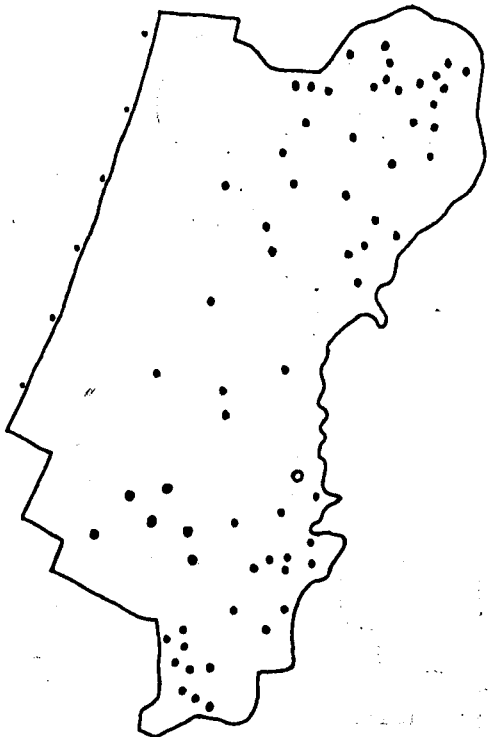
• Boomklever

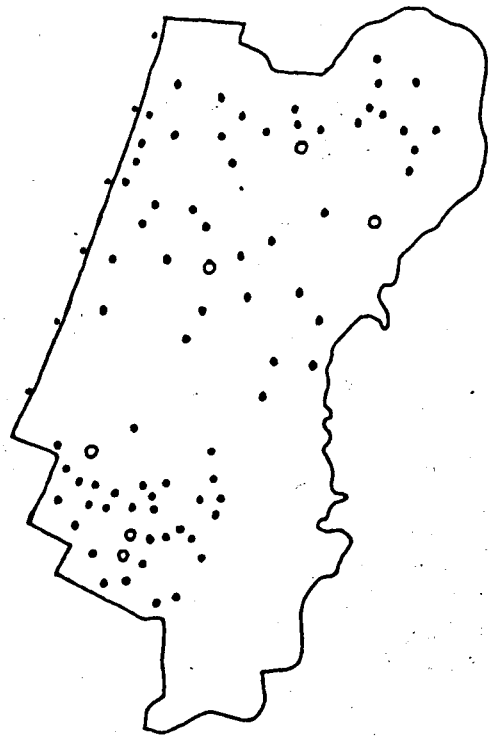
• Braamsluiper

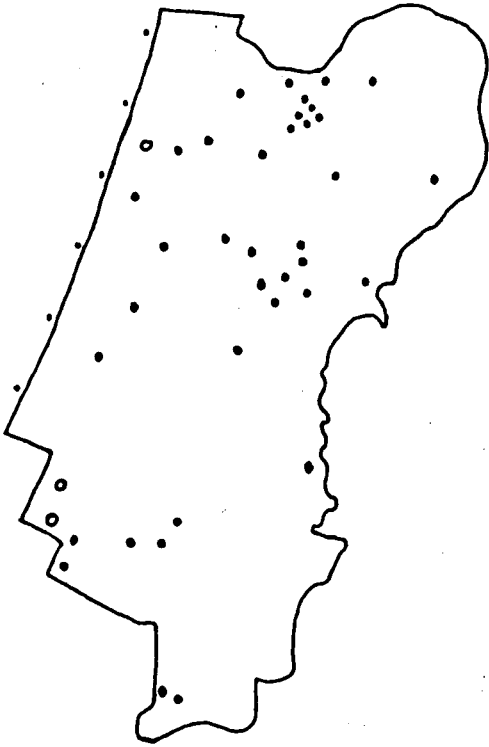
• Tapuit

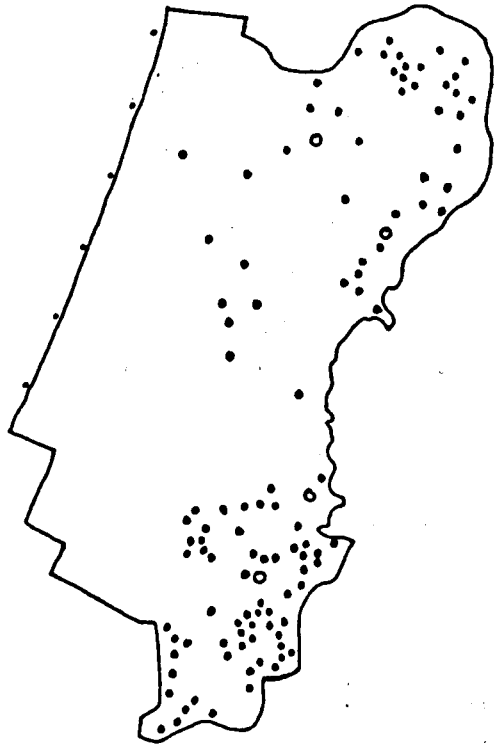
• Houtsnip

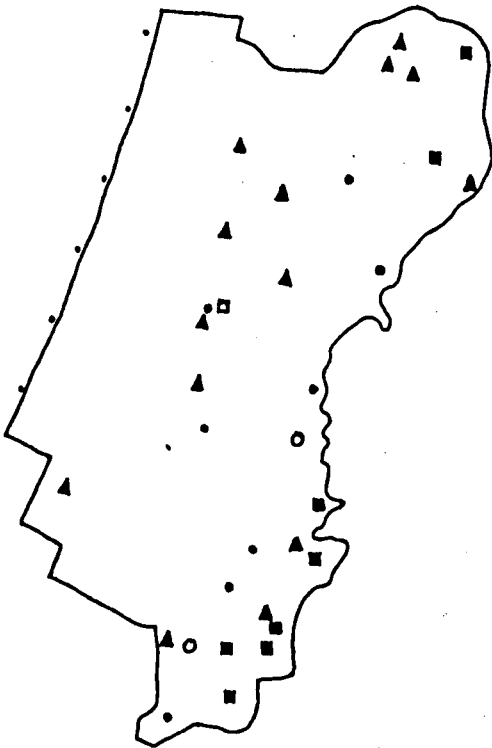
• Wulp

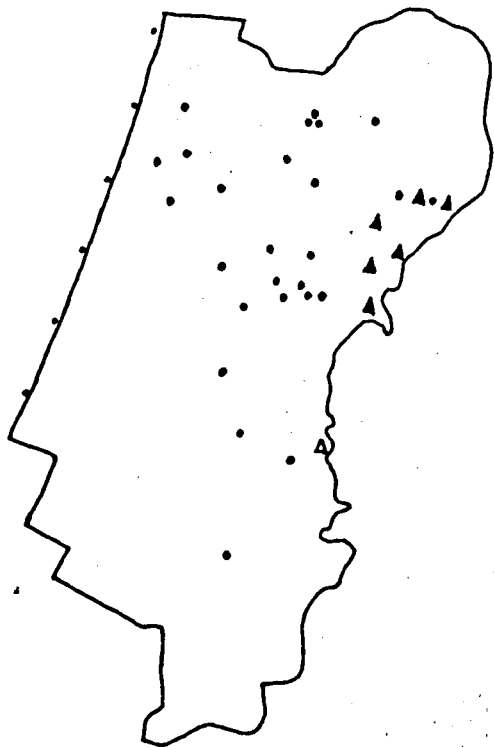
• Sprinkhaanrietzanger

• Glanskop

• Kuifmees
■ Fluiter
▲ Gr. Lijster

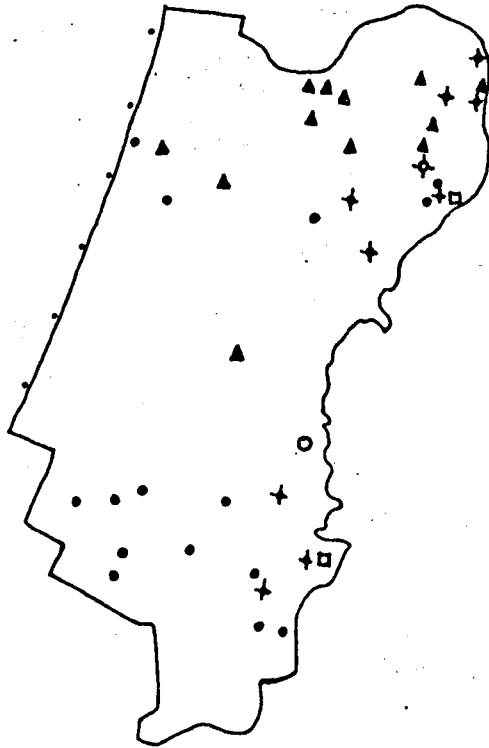

• Kl. Barmsijs
▲ Zwarte Mees

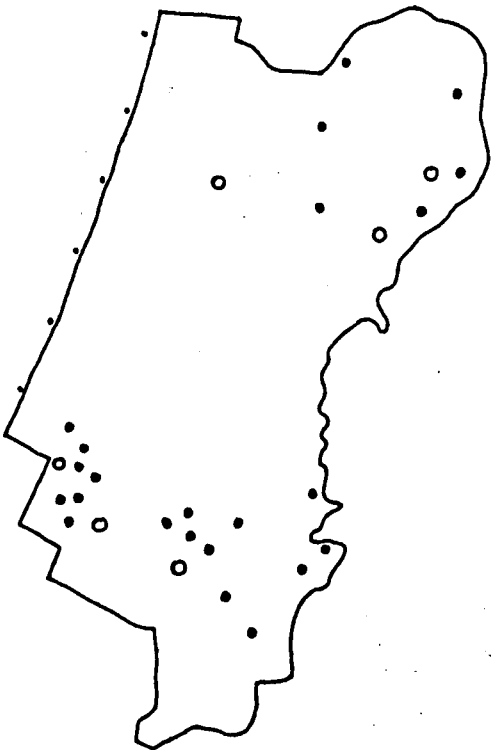

• Bosuil

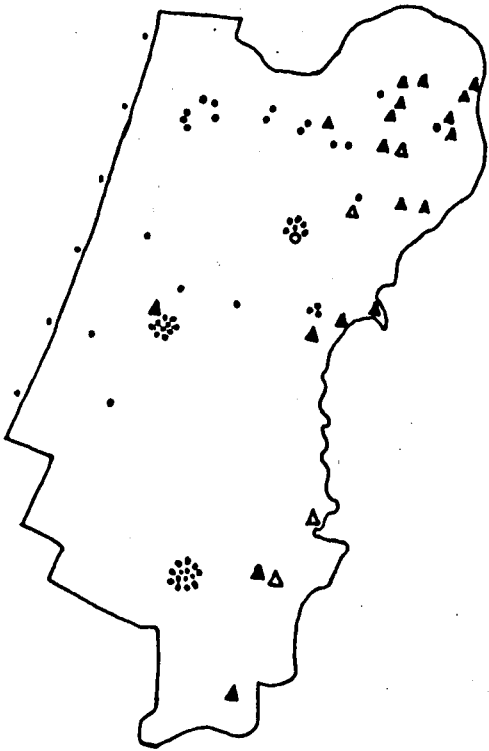
▲ Ransuil
■ Steenuil
● Holenduif
+ Kl. Bonte Specht

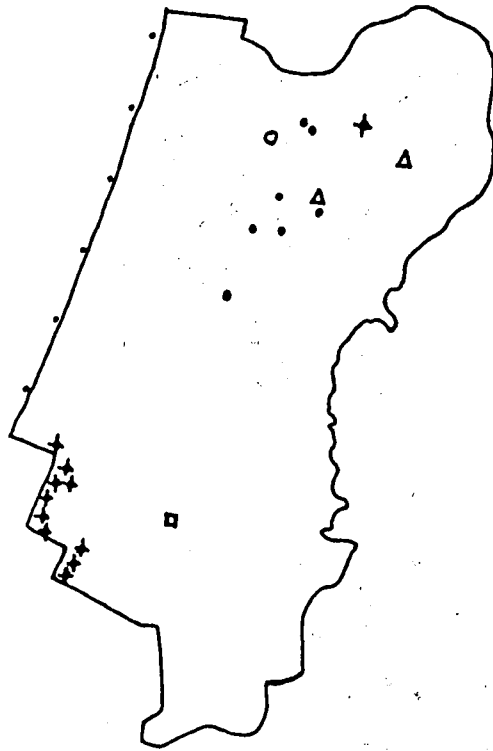
• Torenvalk

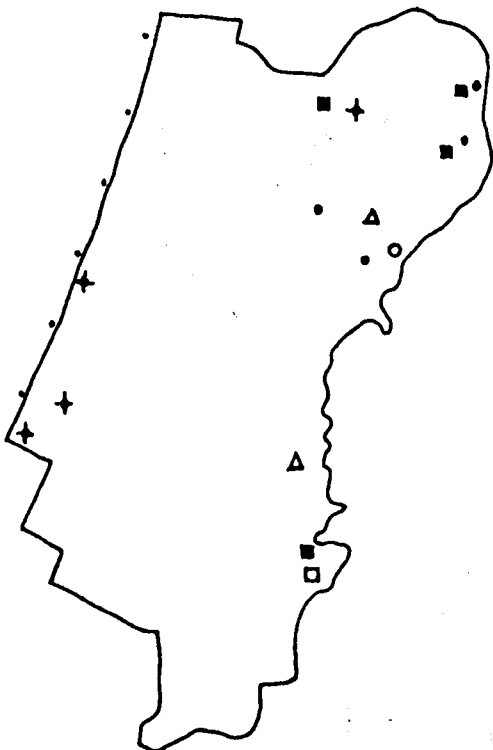
● Roodborsttapuit
▲ Boomvalk

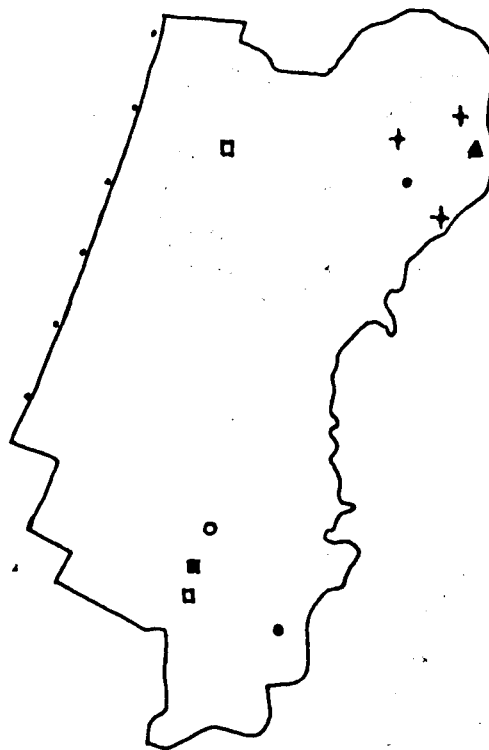
- Bergeend
- ▲ Goudhaan

- Nachtzwaluw
- ▲ Draaihals
- Sperwer
- ✚ Paapje

- Goudvink
- ▲ Matkop
- Wielewaal
- ✚ Kuifleeuwerik

- Zwarte Specht
- ▲ Geelgors
- Kl. Plevier
- ✚ Gr. Klauwier

BROEDVOGELLIJST

Samengesteld uit inventarisaties uitgevoerd in de jaren 1974 t/m 1978.

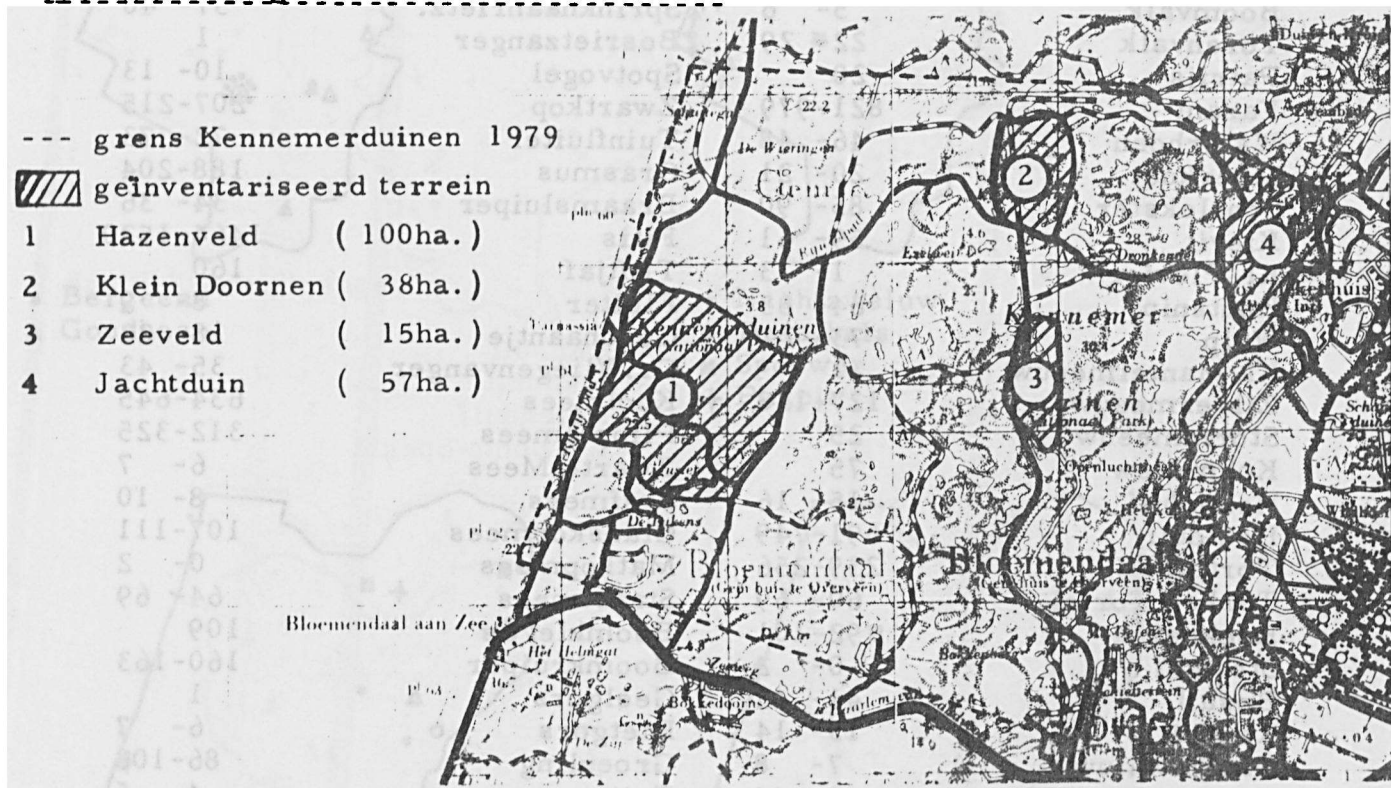
<u>vogelsoort</u>	<u>broedparen</u>	<u>vogelsoort</u>	<u>broedparen</u>
Fuut	6	Heggemus	672-725
Dodaars	1	Gr. Lijster	14
Wilde Eend	96-114	Zanglijster	257-293
Wintertaling	2	Merel	751-893
Krakeend	1	Tapuit	108-113
Slobeend	1	Roodborsttapuit	43- 44
Kuifeend	23- 27	Paapje	11
Bergeend	53- 54	Gekr. Roodstaart	147-157
Knobbelzwaan	1	Nachtegaal	350-365
Sperwer	0- 1	Roodborst	739-799
Boomvalk	5- 6	Sprinkhaanrietz.	37- 40
Torenavalk	22- 29	Bosrietzanger	1
Patrijs	20	Spotvogel	10- 13
Fazant	821-979	Zwartkop	207-215
Waterhoen	46- 48	Tuinfluitier	72- 73
Meerkoet	20- 21	Grasmus	188-204
Scholekster	85- 90	Braamsluiper	34- 36
Kievit	59- 61	Fitis	1464-1520
Kl. Plevier	1- 3	Tjiftjaf	160
Houtsnip	64- 65	Fluiter	8- 9
Wulp	73- 79	Goudhaantje	18- 22
Kl. Mantelmeeuw	1	Gr. Vliegenvanger	35- 43
Zilvermeeuw	127-128	Koolmees	634-645
Stormmeeuw	25	Pimpelmees	312-325
Kokmeeuw	75	Zwarte Mees	6- 7
Holenduif	15- 16	Kuifmees	8- 10
Houtduif	691-749	Glanskopmees	107-111
Tortelduif	239-256	Matkopmees	0- 2
Turkse Tortel	60- 69	Staartmees	64- 69
Koekoek	92-101	Boomklever	109
Stenuil	0- 2	Boomkruiper	160-163
Bosuil	41- 46	Geelgors	1
Ransuil	13- 14	Rietgors	6- 7
Nachtzwaluw	7- 8	Groenling	86-106
Groene Specht	42- 44	Putter	4- 5
Gr. Bonte Specht	77	Kneu	387-412
Kl. Bonte Specht	8- 10	Kl. Barmsijs	26
Zwarte Specht	2- 3	Goudvink	4- 5
Draaihals	0- 2	Vink	236-268
Kuifleeuwerik	4	Huismus	426-578
Boomleeuwerik	98-102	Ringmus	84- 94
Veldleeuwerik	71- 78	Spreeuw	353-447
Boerenzwaluw	22- 25	Wielewaal	4- 5
Huiszwaluw	8	Zwarte Kraai	28- 29
Boompieper	170-180	Kauw	134-144
Graspieper	85- 92	Ekster	77- 78
Witte Kwikstaart	17- 19	Vlaamse Gaai	83- 94
Gele Kwikstaart	1- 2		
Gr. Klauwier	3	Nijlgans	2
Winterkoning	692-744		

EEN AANTAL BROEDVOGELINVENTARISATIES IN DE LOOP DER JAREN UITGEVOERD IN DE KENNEMERDUINEN.

Er zijn in de loop der jaren al vele broedvogelinventarisaties in de Kennemerduinen uitgevoerd. Helaas is hiervan slechts een klein aantal bruikbaar om vergelijkingen te maken. Om vergelijkbaar te kunnen zijn, moet tijdens de inventarisaties telkens dezelfde terreingrenzen zijn aangehouden. Bovendien moet een gelijke inventarisatie-methode toegepast zijn.

De terreinen die hiervoor in aanmerking komen, zijn : Hazenveld, Klein Doornen, Zeeveld en Jachtduin.

Kaart met de geïnventariseerde terreinen.

Duidelijke tendensen zijn moeilijk aantoonbaar, vooral als de sterke fluktuaties in aanmerking genomen worden.

Het enige terrein wat een opvallend neergaande lijn te zien geeft in het aantal broedvogels, is het Hazenveld. Hier zien we tussen 1952 en 1960 bij vele broedvogels flinke fluktuaties, maar na 1960 is er een flinke terugval. Alleen bij de grotere grondbroeders, zoals Scholekster en Wulp is al vanaf 1952 een sterk dalende lijn te zien.

Hoe ernstig de achteruitgang bij een aantal vogelsoorten is, zal voor een aantal soorten nader uiteengezet worden. Om de jaarlijkse fluktuaties bij de aantallen broedparen uit te schakelen, is van de jaren 1952-1960 een jaargemiddelde berekend. We krijgen echter wel een wat vertekend beeld te zien, daar er van de periode na 1960 slechts gegevens van één jaar beschikbaar zijn.

	gemiddeld aantal broedparen over de jaren '52-'60	broedparen in 1975	achteruitgang in broedparen	achteruitgang in procenten
Scholekster	5,4	3	2,4	44 %
Kievit	1,5	0	1,5	100 %
Wulp	6,9	1	5,9	86 %
Boompieper	19,4	3	16,4	85 %
Grauwe klauwier	1,4	0	1,4	100 %
Heggemus	22,2	12	10,2	46 %
Grote lijster	2,9	0	2,9	100 %
Paapje	5,4	0	5,4	100 %
Gekraagde roodstaart	3,0	1	2,0	67 %
Nachtegaal	11,2	9	2,2	20 %
Sprinkhaanrietzanger	11,8	2	9,8	83 %
Grasmus	104,2	7	93,2	89 %
Fitis	53,2	33	20,2	38 %

De totale achteruitgang bij deze groep broedvogels is 74 %.

Er zijn echter ook enige positieve ontwikkelingen, waaronder de vestiging van een aantal nieuwe broedvogelsoorten zoals, Kuifleeuwerik, Veldleeuwerik, Graspieper, Rietgors, Kneu, Huismus en Spreeuw. En verder een opvallende stijging in het aantal broedparen van de Winterkoning. Bovendien herstelde het aantal broedparen van Tapuit, Roodborsttapuit en Nachtegaal zich weer tot op een gelijk of iets lager nivo dan voorheen.

De enorme achteruitgang van de broedvogels in het Hazenveld, is zeer waarschijnlijk te wijten aan de sterk toegenomen recreatie in dit terrein. In en vlak naast het geïnventariseerde terrein ontstonden twee kampeerterrainen en een speelweide. De niet toegankelijke delen van het terrein werden in toenemende mate verontrust door infiltrerende rekreanten. Zoals de broedvogeltabellen laten zien, had dit voor vele broedvogels funeste gevolgen.

Een terrein waarover duidelijk gunstiger berichten te melden zijn, is het Jachtduin. Hier is een lange reeks van inventarisaties uitgevoerd, door dezelfde persoon. Tot 1967 zien we een geleidelijk stijgende lijn, zowel bij het aantal vogelsoorten als bij het aantal broedparen. Het topjaar was 1967, waarna er een stabilisatie optrad.

Overzicht van het Jachtduin:

	1959	'60	'61	'62	'63	'64	'65	'66	'67	'68	'69	'70	'71	'72	'73
broedparen	106	117	149	113	132	150	145	188	264	247	194	228	232	244	231
vogelsoorten	31	30	35	30	34	37	38	42	43	44	39	38	40	40	43
broedp. p/ha.	1,86	2,05	2,61	1,98	2,32	2,63	2,54	3,30	4,63	4,33	3,40	4,00	4,07	4,28	4,05

Gebruikte tekens in de tabel op de volgende bladzijde:

? = onbekend ng = niet geteld * = wel aanwezig, geen zeker broedgeval.

	KLEIN DOORNEN				HAZENVELD						ZEEVELD		
	'1952	'55	'57	'66	'52	'55	'58	'59	'60	'75	'52	'55	'66
Wilde eend	?	?	6	?	ng	ng	ng	ng	ng	1	-	-	-
Slobeend	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Bergeend	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Torenvalk	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	1	-
Scholekster	2	2	1	-	10	8	4	3	2	3	-	1	-
Kievit	-	-	-	-	4	-	-	1	2-3	-	-	-	-
Bontbekplevier	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kl. plevier	-	-	-	-	1	-	2	-	2	-	-	-	-
Houtsnip	4	2	1	1	1	1	1	?	-	-	1	1	1
Wulp	-	3	1	1	15	10	2-3	2-3	4-5	1	1	-	1
Zilvermeeuw	?	?	?	-	-	-	-	-	-	-	30	30	35
Stormmeeuw	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Holenduif	-	1	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Houtduif	ng	3	2	3	ng	ng	ng	ng	9	-	ng	3	3
Tortelduif	-	-	1	-	3	2	4	3	4	1	2	-	2
Koekoek	1	1	1	1	*	*	*	*	*	5	1	1	1
Steenuil	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
Bosuil	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Ransuil	-	-	1	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-
Nachtzwaluw	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Groene specht	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gr. bonte specht	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Boomleeuwerik	-	-	-	-	8	12	-	-	-	-	1	-	-
Kuifleeuwerik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Veldleeuwerik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Boompieper	1	3	1	1	21	16	24	26	10	3	6	2	3
Graspieper	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
Witte kwikst.	-	-	-	-	1	1	2	2	2	-	-	-	-
Gr. klauwier	-	-	-	-	1	3	2	*	1	-	-	-	-
Winterkoning	1	3	1	1	-	-	1	1	-	12	-	1	2
Heggemus	3	5	3	5	7	14	36	29	25	12	1	1	5
Gr. lijster	-	1	-	-	3	4	1-2	2	4	-	1	2	2
Merel	1	2	1	1	3	3	3	13	8	8	3	2	2
Tapuit	-	-	-	-	6	5	*	*	*	6	-	-	-
Roodb. tapuit	-	-	-	-	-	-	3	*	*	2	-	-	-
Paapje	-	-	-	-	2	1	7	8	9	-	-	-	-
Gekr. roodst.	5	8	5	6	1	9	1	2	2	1	6	2	5
Nachtegaal	-	2	-	3	16	25	6	6	3	9	3	2	4
Roodborst	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Sprinkh. rietz.	3	3	3	1	4-8	8	14	20	11	2	1	2	2
Bosrietzanger	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-
Zwartkop	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Tuinfluit	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Grasmus	10	12	10	5	138	84	88	131	80	7	6	3	4
Fitis	17	26	17	14	62	43	49	61	51	33	16	8	16
Tjiftjaf	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Koolmees	7	4	7	3	-	4	2	7	4	2	5	3	3
Pimpelmees	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-
Glanskopmees	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Staartmees	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Rietgors	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Kneu	-	-	-	1	-	-	-	-	-	6	-	-	-
Vink	1	1	1	1	-	-	1	2	1	-	-	1	3
Huismus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-
Spreeuw	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Wielwaal	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-
Zw. kraai	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Kauw	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekster	-	-	-	1	4	3	3	1	1-2	1	-	-	-
Vlaamse gaai	1	1	-	-	-	2	1	1	1-2	-	1	1	1

JACHTDUIN.

	1959	'60	'61	'62	'63	'64	'65	'66	'67	'68	'69	'70	'71	'72	'73
Wilde eend	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-
Torenvalk	1	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
Waterhoen	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-
Scholekster	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1
Kievit	-	-	-	-	1	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-
Houtsnip	-	-	2	1	1	1	1	1	1	4	2	1	1	2	2
Holenduif	-	1	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Houtduif	2	4	10	2	3	1	4	4	12	6	8	10	9	10	8
Tortelduif	1	1	2	5	3	8	3	2	8	4	7	9	10	6	10
Turkse tortel	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
Koekoek	1	-	1	-	1	2	-	2	2	4	2	2	3	3	3
Bosuil	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1
Ransuil	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Groene specht	1	2	1	2	2	1	2	3	2	3	3	3	3	3	1
Gr. bonte specht	1	2	2	3	3	3	2	4	4	4	4	3	5	5	3
Kl. bonte specht	-	1	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	1	1
Boomleeuwerik	-	-	-	1	-	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1
Boompieper	3	2	3	1	5	4	4	4	4	2	4	6	5	4	5
Gr. klauwier	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Winterkoning	5	4	8	3	-	2	5	6	10	9	8	6	7	7	8
Heggenus	4	5	9	10	7	8	8	9	16	17	10	15	9	15	13
Gr. lijster	-	1	1	2	1	1	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Zanglijster	-	3	2	2	3	1	3	2	5	6	7	6	3	5	8
Merel	5	5	11	4	7	8	6	9	16	15	8	11	15	15	14
Tapuit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Gekr. roodst.	5	5	7	7	15	12	12	15	18	14	8	11	9	8	7
Nachtegaal	5	5	5	6	5	7	7	8	8	10	7	8	7	8	6
Roodborst	9	11	16	10	6	7	15	13	21	13	13	14	15	13	19
Sprinkh. rietz.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	2	1	1
Zwartkop	3	3	2	-	1	4	3	4	7	5	3	10	6	8	5
Tuinfluter	2	3	1	1	2	4	3	1	5	6	3	3	3	5	3
Grasmus	6	5	6	4	7	9	2	8	10	5	2	4	3	4	2
Braamsluiper	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	1	-	1	1	2
Fitis	18	19	15	11	15	20	13	17	22	33	20	27	18	18	17
Tjiftjaf	3	2	3	2	1	3	2	4	4	6	2	5	3	2	5
Fluiter	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Gr. vliegenv.	1	1	-	-	-	1	1	2	2	1	2	1	-	1	4
Koolmees	12	11	10	10	10	14	11	14	16	18	13	13	20	17	14
Pimpelmees	5	6	7	6	6	2	8	7	10	7	5	10	13	13	15
Kuifmees	1	-	1	-	-	-	-	1	1	1	1	-	1	1	1
Glanskopmees	1	2	1	4	3	1	4	5	5	6	6	3	10	10	5
Staartmees	1	-	1	-	-	1	1	1	2	1	1	2	2	1	2
Zwarte mees	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1
Boomklever	1	-	-	-	-	-	1	-	2	3	1	3	2	3	3
Boomkruiper	1	2	4	1	2	2	2	1	4	5	5	4	5	6	3
Groenling	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	2	2	1	-	2
Kneu	-	-	-	-	-	-	1	2	1	1	1	-	1	-	1
Vink	3	4	5	7	7	6	6	10	12	6	6	8	11	10	11
Ringmus	-	-	1	2	2	-	1	2	3	2	3	6	6	6	5
Spreeuw	-	2	4	1	3	4	3	12	14	12	15	12	12	20	12
Wielewaal	1	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Zw. kraai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	1
Kauw	-	-	-	-	1	-	1	1	3	2	1	2	1	1	1
Vl. gaai	2	3	3	2	3	1	3	2	3	4	4	2	4	4	3

BROEDVOGELINVENTARISATIE KENNEMERDUINEN 1952.

Bij vergelijkingen tussen de situatie van 1952 met die van 1975, dient rekening gehouden te worden met het feit, dat de oppervlakte van de Kennemerduinen in 1958 vergroot werd door de toevoeging van het Jachtduin(57 ha.) In 1952 besloeg de oppervlakte van de Kennemerduinen 1190 ha. Bovendien is het Jachtduin een perceel duin, met een afwijkende begroeiing, waaronder relatief veel oud loofbos.

Hierdoor steeg de broedvogelbevolking, maar ook de soortenrijkdom nam toe. In de jaren 1974 t/m 1977 werden opnieuw vele broedvogelinventarisaties uitgevoerd. Maar doordat toen tijdens het inventariseren geen eigendomsgrenzen, maar biotoopgrenzen zijn aangehouden, kwam het vaak voor dat de grenzen van de geïnventariseerde gebieden doorliepen tot buiten de grenzen van de Kennemerduinen. Hierdoor is het in vele gevallen niet mogelijk om vergelijkingen met de inventarisatie uit 1952 te trekken. Alleen bij de vogelsoorten waar een verspreidingskaart van gemaakt moest worden, bestaat deze mogelijkheid wel.

De aantallen broedparen die hieruit berekend konden worden staan tussen () haakjes vermeld achter de aantallen broedparen van 1952. De cijfers spreken voor zichzelf, waarbij echter een paar zaken opvallen.

In de loop der jaren werden een aantal duinmeren gegraven, dit veroorzaakte vermoedelijk de uitbreiding van het aantal Bergeenden. Tevens vestigden zich (hoewel niet jaarlijks broedend) soorten zoals Fuut, Geoorde Fuut en Dodaars. Het aantal eendesoorten nam toe, met Wintertaling, Krakeend, Slobeend en Kuifeend, doch in geringe aantallen. De volgende aan water gebonden soorten vestigden zich; Knobbelswaan, Meerkoet, Kokmeeuw en Rietgors.

In de loop der jaren vestigden zich nog een aantal soorten, zoals Kleine Mantelmeeuw, Bosuil, Turkse Tortel, Kl. Bonte Specht, Draaihals, Braamsluiper, Goudhaan, Zwarte Mees, Kuifmees, Boomklever, Boomkruiper, Kleine Barmsijs, Goudvink, Huismus, Ringmus, Spreeuw, Kauw en Nijlgans. Hiertegenover staat een grote achteruitgang bij soorten als Torenavalk, Scholekster, Kievit, Houtsnip, Wulp, Zilvermeeuw, Holenduif, Ransuil, Nachtzwaluw, Grote Lijster, Sprinkhaanrietzanger, Grasmus en Glanskop.

Nog erger is het totaal verdwijnen van broedvogels, zoals Sperwer, Bontbekplevier, Kleine Plevier, Visdief, Steenuil, Oeverzwaluw, Grauwe Klauwier, Paapje, Geelgors en Wielewaal.

Naar de oorzaken hiervan kan men slechts gissen, tendele zal dit veroor-

zaakt zijn door de massarekreatie, het gevolgde natuurbeheer, en de biotoopverandering. Er zijn echter ook oorzaken die buiten de grenzen van de Kennemerduinen liggen, of zelfs buiten onze landsgrenzen gezocht moeten worden.

Broedvogellijst 1952.

<u>vogelsoort</u>	<u>broedparen</u>	<u>vogelsoort</u>	<u>broedparen</u>
Wilde eend	enige tientallen	Gr. klauwier	5 (0)
Bergeend	mogelijk enige (24-25)	Winterkoning	17
Sperwer	1 (0)	Heggenus	>31
Boomvalk	1 (1)	Gr. lijster	>19 (3)
Torenavalk	8 (1)	Zanglijster	8
Patrijs	3	Merel	>39
Fazant	flink aantal	Tapuit	11 (35)
Waterhoen	1	Roodborsttapuit	1? (4-5)
Scholekster	39	Paapje	3 (0)
Kievit	10	Gekr. roodstaart	75
Bontbekplevier	2-3 (0)	Nachtegaal	107
Kleine plevier	mogelijk enige (0)	Roodborst	22
Houtsnip	14 (8)	Sprinkhaanrietzanger	33 (13)
Wulp	75 (21-22)	Zwartkop	1
Zilvermeeuw	enige kolonies (117)	Tuinfluit	16
Stormmeeuw	6 (25)	Grasmus	450
Visdief	52 (0)	Fitis	511
Holenduif	> 13 (2)	Tjitjaf	1
Houtduif	±200	Fluiter	1?(1?)
Tortelduif	14	Grauwe vliegenvanger, enige?	
Koekoek	18 ♂♂	Koolmees	71
Steenuil	1-3 (0)	Pimpelmees	9
Ransuil	6-7 (1)	Glanskopmees	16 (9)
Nachtzwaluw	> 9 (4)	Staartmees	1-3
Groene specht	4 (3)	Boomkruiper	6
Grote bonte specht	3 (5)	Geelgors	1 (0)
Kuifleeuwerik	1 (2)	Groenling	2
Boomleeuwerik	24 (30)	Kneu	8
Veldleeuwerik	1	Vink	> 9
Oeverzwaluw	12 (0)	Wielewaal	15 (0)
Boompieper	93	Zwarte kraai	> 4
Graspieper	1	Ekster	>19
Witte kwikstaart	2	Vlaamse gaai	15

> voor het aantal broedparen wil zeggen, waarschijnlijk enige paren hoger. Doordat wat laat in het broedseizoen begonnen werd met inventariseren, zijn waarschijnlijk enige vroege broedvogels gemist.

Bontbek-en Kl. plevier, broeden mogelijk met enige paren op het Vogeleiland.

Zilvermeeuw, één kolonie in de Wieringen, verder overal verspreid in het noordelijk deel van het terrein. Door de vervolging eigenlijk niet te tellen.

Visdief, kolonie van 25 paar op Vogeleiland, verder verspreid aanwezig.

Houtduif, moeilijk te tellen, het aantal van ±200 paar is een ruwe schatting.

Zw. kraai, Ekster en Vl. gaai, door voortdurende vervolging, moeilijk het juiste aantal te bepalen.

AVIFAUNA VAN HET DUINGEBIED TUSSEN ZANDVOORT EN IJMUIDEN.

Toelichting bij de Avifaunalijs.

De terminologie in de avifaunalijs is zoveel mogelijk in overeenstemming met de Avifauna van Nederland (1970).

Het begrip achter een avifaunistische status moest in sommige gevallen gewijzigd en aangepast worden aan de situatie in het duingebied tussen Zandvoort en IJmuiden.

Gebruikte termen en hun betekenis.

1. Jaarvogel : een soort die gedurende het gehele jaar regelmatig in het gebied voorkomt en daar ook broedt.
2. Jaargast : een regelmatige, gedurende het gehele jaar voorkomende soort, die echter niet in het gebied broedt.
3. Zomervogel : regelmatige broedvogel, die in de winter niet of slechts incidenteel in het gebied wordt waargenomen.
4. Zomergast ; een regelmatige in het gebied doortrekkende en overzomerende soort, die in de winter buiten de trektijd niet of slechts incidenteel wordt waargenomen.
5. Wintergast : een regelmatig in het gebied doortrekkende en overwinterende soort, die in de zomer buiten de trektijd niet of slechts incidenteel wordt waargenomen.
6. Doortrekker : een regelmatig in het gebied doortrekkende soort, die in de winter of zomer slechts incidenteel wordt waargenomen.
7. Standvogel ; een soort, waarvan de broedpopulatie het gehele jaar in het gebied verblijft.
8. Toevallige gast : een soort, die in Nederland regelmatig wordt waargenomen, maar waarvan uit het gebied niet meer dan vijf waarnemingen bekend zijn.
9. Dwaalgast : die soorten, die in Nederland de status van dwaalgast of onregelmatige gast hebben.
10. Toevallige broedvogel : een vogelsoort, die min of meer regelmatig in Nederland broedt en in het gebied niet meer dan 5 x broedend is aangetroffen.
11. Onregelmatige broedvogel : een vogelsoort, die min of meer regelmatig in Nederland broedt en in het gebied niet jaarlijks maar wel meer dan 5 x broedend is aangetroffen.
12. "Onregelmatig": wanneer gebruikt bij de term wintergast en/of doortrekker, geeft aan dat deze soort als zodanig niet jaarlijks wordt waargenomen.

Getalsterkte.

Om gradatie in aantal bij broedvogels en niet-broedvogels te krijgen, is de terminologie van de getalsterkten, zoals gebruikt in de avifauna van Nederland aangehouden. Aangezien het gebied van de avifauna van het duingebied tussen Zandvoort en IJmuiden aanzienlijk kleiner is, dan dat van de Nederlandse avifauna was een aanpassing van de klassegrootten noodzakelijk. Volledigheidshalve zijn de bij de avifauna van Nederland gebruikte getalsterkten tussen haakjes vermeld.

Getalsterkte broedvogels :

zeer schaars	:	1- 5 broedparen (1-50)
schaars	:	6- 15 broedparen (50-250)
vrij schaars	:	16- 45 broedparen (250-2500)
vrij talrijk	:	46- 150 broedparen (2500-10000)
talrijk	:	151- 350 broedparen (10000-50000)
zeer talrijk	:	350 of meer broedparen (50000 en meer)

Getalsterkte niet-broedvogels :

zeer klein aantal	:	1 - 4 exemplaren (1-100)
klein aantal	:	5 - 20 exemplaren (100-500)
vrij klein aantal	:	21 - 80 exemplaren (500-5000)
vrij groot aantal	:	81 - 350 exemplaren (5000-20000)
groot aantal	:	351 - 1500 exemplaren (20000-100000)
zeer groot aantal	:	meer dan 1500 exemplaren (100000 en meer)

Bij het geven van een getalsterkte van niet-broedvogels is de bovengrens van een klasse de benadering van het maximale aantal exemplaren van een soort, dat op één dag in het duingebied tussen Zandvoort en IJmuiden aanwezig kan zijn.

Verklaring van tekens en cijfers.

Als een vogelsoort onderstreept is, dan is deze soort regelmatige broedvogel in het gebied, als een onderbroken lijn is gebruikt dan wil dit zeggen dat de soort behoort tot de categorie van mogelijke-, voormalige- of toevallige broedvogel.

Het cijfer dat voor de vogelsoort geplaatst is, korrespondeert met het nummer welke de soort in de avifauna van Nederland (1970) heeft.

Bij de broedvogels staat achter de getalsterkte als broedvogel een cijfer, bijvoorbeeld 8,7x. Dit cijfer geeft aan hoeveel broedparen er voorkomen, vergeleken met het landelijk gemiddelde.

Ter verduidelijking, volgt hierna hoe we aan de cijfers gekomen zijn.

Nederland was in 1970 ca. 3500.000 ha. groot, het door ons onderzochte gebied is ca. 3500 ha. groot, dit is èèn duizendste deel, of één pro mille. Als het aantal broedparen van een soort in het door ons onderzochte gebied dus één pro mille van het aantal broedparen is wat de avifauna van Nederland aangeeft, dan beantwoorden we aan het landelijk gemiddelde.

Voorbeeld:

Tortelduif, talrijke broedvogel, 8,5x.

De avifauna van Nederland (1970) geeft op, talrijke broedvogel = 10.000-50.000 broedparen, dit is gemiddeld 30.000 paar. Uit onze inventarisaties bleek dat er 246-262 broedparen aanwezig waren, dit is gemiddeld 254 paar. Eén pro mille van Nederland is 30 paar. $254:30=8,466$ wat afgerond 8,5x het landelijk gemiddelde is.

Voor een exacte becijfering is dit systeem zeer aanvechtbaar, maar voor het produceren van een cijfer waarmee aangetoond kan worden, welk een belangrijke plaats dit duingebied inneemt voor de avifauna t. o. v. de rest van Nederland, is deze methode wel bruikbaar.

* Bij de op deze wijze gemerkte cijfers die achter de getalsterkte geplaatst zijn, was de samensteller van mening dat de aantallen broedparen zoals opgegeven in de avifauna van Nederland (1970) niet meer met de werkelijkheid overeenkwamen. De met een * aangegeven cijfers zijn dan ook niet berekend naar de aantallen uit deze avifauna, doch naar de meest recente gegevens van het SOVON Atlasproject. Deze gegevens werden welwillend verstrekt door de heer R. M. Teixeira, algemeen koördinator van het Atlasproject.

*O*O*O*O*O*O*O*O*O*O*O*O*O*

LIJST VAN WAARGENOMEN VOGELS IN HET GEHELE GEBIED.

3. PARELDUIKER. *Gavia arctica*
Toevallige gast.
16-23 maart 1969 1 eks. in meertje Duin en Kruidberg.
5-6 feb. 1978 1 eks.
4. ROODKEELDUIKER. *Gavia stellata*
Wintergast.
Onregelmatige wintergast in zeer klein aantal.
Vroegste waarneming: 23 jan. 1977 in Vogelmeer.
Laatste waarneming : 3 mei 1969 in meertje Duin en Kruidberg.
5. FUUT. *Podiceps cristatus*
Jaarvogel.
Schaarse broedvogel, 1x.
6. ROODHALSFUUT. *Podiceps griseigena*
Wintergast.
Onregelmatige wintergast in zeer klein aantal. Enige waarnemingen,
23 maart 1969 2 eks. meertje Duin en Kruidberg, 25 feb. 1970 1 eks.
in Spartelmeer Kennemerduinen.
7. KUIFDUIKER. *Podiceps auritus*
Doortrekker.
Doortrekker in zeer klein aantal, elk voorjaar en soms in najaar.
Enige waarnemingen: 4 april 1970 1 eks. en 30 april 1972 1 eks., beide
in het Vogelmeer in de Kennemerduinen.
8. GEOORDE FUUT. *Podiceps nigricollis*
Doortrekker.
Zeer schaarse broedvogel tot 1970.
Doortrekker in klein aantal, meestal in het voorjaar.
9. DODAARS. *Podiceps ruficollis*
Jaarvogel.
Zeer schaarse broedvogel, 0, 7x
Doortrekker in klein aantal, in herfst 1978 20 eks. in Vogelmeer Kenn. D.

16. NOORDSE STORMVOGEL. *Fulmarus glacialis*
Toevallige gast.
Op 16 sep. 1970 werd één dood eks. gevonden in de Kennemerduinen.
17. JAN VAN GENT. *Sula bassana*
Toevallige gast.
Meestal tijdens of na storm. Enige waarnemingen zijn: 16 okt. 1971
16 eks. en 3 okt. 1976 1 eks.
18. AALSCHOLVER. *Phalacrocorax carbo*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in klein aantal, in de maanden aug. en sept.
20. BLAUWE REIGER. *Ardea cinerea*
Jaargast.
Jaargast in vrij klein aantal, enkele eks. langs verschillende duinmeren
en 15-20 eks. op weilanden van Elswout.
21. PURPERREIGER. *Ardea purpurea*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in zeer klein aantal. Mei 1978 1 eks.
28. ROERDOMP. *Botaurus stellaris*
Doortrekker.
Doortrekker in zeer klein aantal, meestal in Vogelmeer Kennemerduinen
29. OOIEVAAR. *Ciconia ciconia*
Doortrekker.
Doortrekker in zeer klein aantal.
Vroegste waarneming : 15 april 1977,
Laatste waarneming : mei 1978.
31. LEPELAAR. *Platalea leucorodia*
Doortrekker.
Doortrekker in zeer klein aantal, in juli en september.
33. FLAMINGO. (Chileense) *Phoenicopterus chilensis*
Toevallige gast.
Foeragerend aangetroffen in feb. 1972 en apr. 1976, overvliegend in
winter 1977 en voorjaar 1978.

34. WILDE EEND. *Anas platyrhynchos*
Jaarvogel.
Vrij talrijke broedvogel, 2x.
Doortrekker en wintergast in vrij klein aantal.
35. WINTERTALING. *Anas crecca*
Jaarvogel.
Zeer schaarse broedvogel, 1,5x.
Doortrekker en wintergast in vrij klein aantal.
37. ZOMERTALING. *Anas querquedula*
Doortrekker.
Doortrekker in zeer klein aantal, in april en mei.
39. KRAKEEND. *Anas strepera*
Doortrekker, en toevallige broedvogel.
Heeft in 1975 met één paar gebroed in de Kennemerduinen.
Doortrekker in vrij klein aantal, de hoogste aantallen van aug. t/m okt.
In nov. snel in aantal afnemend, niet waargenomen in de maanden dec. t/m feb.
40. SMIENT. *Anas penelope*
Doortrekker.
Doortrekker in klein aantal.
Vroegste waarneming : 19 okt. 1976, laatste waarneming 3 maart 1974.
41. PIJLSTAART. *Anas acuta*
Doortrekker.
Doortrekker in zeer klein aantal.
Vroegste waarneming: 6 aug. 1970, laatste waarneming: 2 nov. 1975.
42. SLOBEEND. *Anas clypeata*
Jaarvogel.
Zeer schaarse broedvogel 0,2x.
Doortrekker in vrij groot aantal, met de hoogste aantallen in september.
44. TOPPEREEND. *Aythya marila*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in zeer klein aantal, voornamelijk in de wintermaanden.

45. KUIFEEND. *Aythya fuligula*

Jaarvogel.

Vrij schaarse broedvogel, 7,1 x.

Doortrekker en wintergast in vrij klein aantal.

47. TAFELEEND. *Aythya ferina*

Wintergast.

Doortrekker en wintergast in klein aantal.

49. BRILDUIKER. *Bucephala clangula*

Wintergast.

Doortrekker en wintergast in zeer klein aantal, van nov. tot in maart.

50. IJSEEND. *Clangula hyemalis*

Toevallige gast.

Van 15 t/m 20 nov. 1970 één ♂ eks. in Vogelmeer Kennemerduinen.

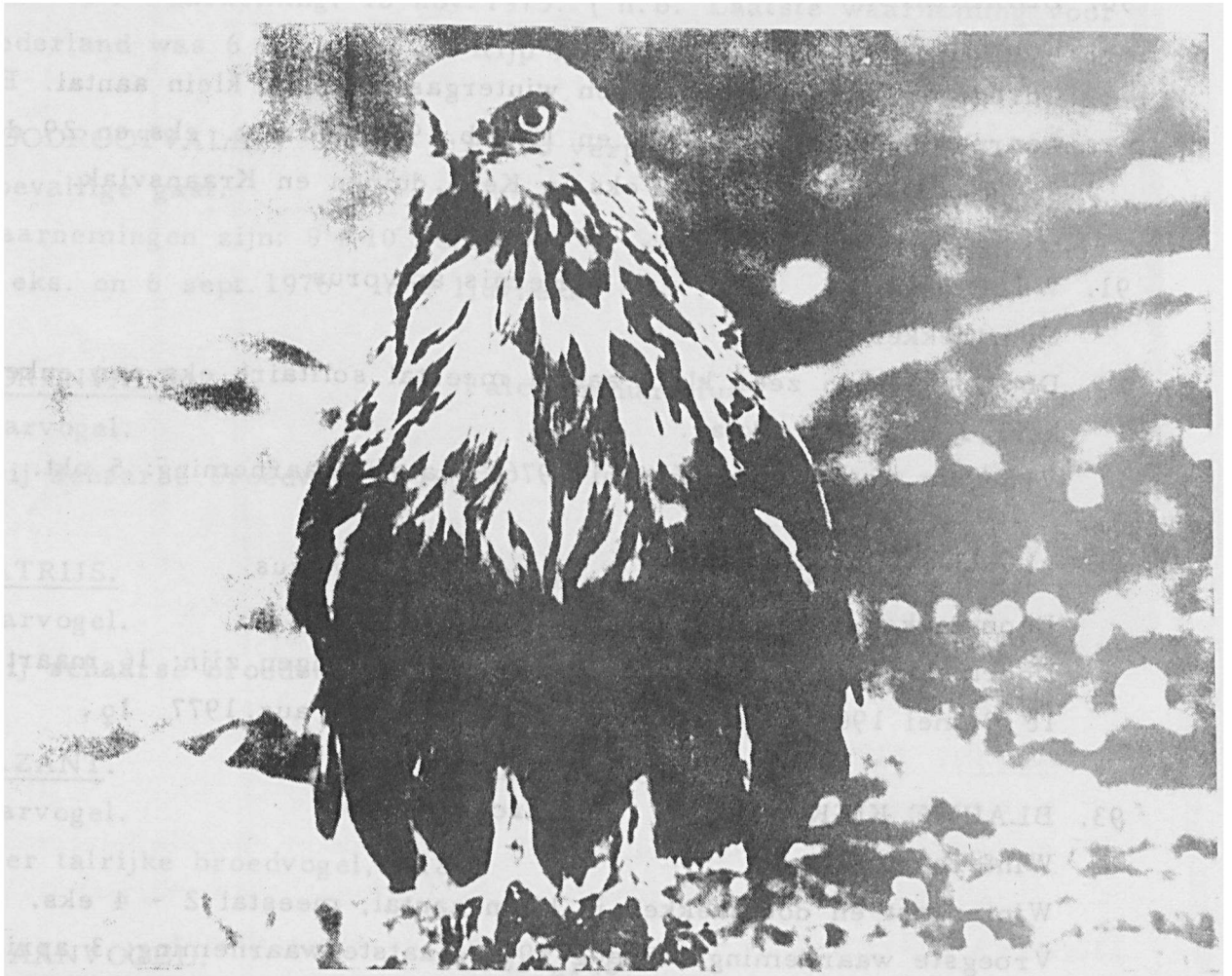
53. ZWARTE ZEEEEND. *Melanitta nigra*
Wintergast.
Onregelmatige wintergast in zeer klein aantal, veelal na storm en met olie besmeurd.
57. GROTE ZAAGBEK. *Mergus merganser*
Wintergast.
Onregelmatige wintergast in klein aantal, meestal in Vogelmeer.
58. MIDDELSTE ZAAGBEK. *Mergus serrator*
Wintergast.
Onregelmatige wintergast in zeer klein aantal.
59. NONNETJE. *Mergus albellus*
Wintergast.
Onregelmatige wintergast in zeer klein aantal.
60. BERGEEND. *Tadorna tadorna*
Zomervogel.
Vrij talrijke broedvogel, 8,7x.
61. CASARCA. *Tadorna ferruginea*
Dwaalgast.
Waarnemingen hebben vermoedelijk betrekking op uit gevangenschap ontsnapte eks.
Vroegste waarneming: 18 aug. 1971, laatste waarneming: 17 feb. 1973.
62. GRAUWE GANS. *Anser anser*
Doortrekker.
Doortrekker in vrij groot aantal, uitsluitend overvliegende eks
Enige waarnemingen: 10 okt. 1977 11 eks. naar Z.W. en 1 maart 1978 103 eks. naar N.O.
63. KOLGANS. *Anser albifrons*
Doortrekker.
Doortrekker in vrij groot aantal, uitsluitend overvliegend in de winter maanden zoals op 10 jan. 1971 75 eks. en 23 nov. 1975 12 eks.

65. RIETGANS. *Anser fabalis*
Doortrekker.
Doortrekker in vrij klein aantal, uitsluitend overvliegend zoals b.v.
25 feb. 1972 29 eks. en 26 maart 1972 2 eks.
66. KLEINE RIETGANS. *Anser brachyrhynchus*
Doortrekker.
Doortrekker in vrij klein aantal, uitsluitend overvliegend in de winter
maanden zoals b.v. 23 nov. 1975 62 eks.
68. ROTGANS. *Branta bernicla*
Doortrekker.
Doortrekker in vrij klein aantal, zoals b.v. 28 dec. 1969 61 eks
Slechts een enkele keer een verblijvend eks.
69. BRANDGANS. *Branta leucopsis*
Doortrekker.
Doortrekker in vrij klein aantal, uitsluitend overvliegend, zoals b.v.
21 feb. 1976 51 eks. naar Noord.
70. CANADESE GANS. *Branta canadensis*
Dwaalgast.
Waarnemingen hebben vermoedelijk betrekking op uit gevangenschap
ontsnapte eks. 27 juni 1975 2 eks. in Vogelmeer Kennemerduinen.
- NIJLGANS. *Alopochen aegyptiacus*
Dwaalgast, toevallige broedvogel.
Heeft vermoedelijk betrekking op uit gevangenschap ontsnapte eks.
Heeft in 1977 en 1978 in Vogelmeer gebroed.
72. KNOBBELZWAAN. *Cygnus olor*
Jaarvogel.
Zeer schaarse broedvogel, na de broedtijd nemen de aantallen toe.
73. WILDE ZWAAN. *Cygnus cygnus*
Doortrekker.
Doortrekker in zeer klein aantal, uitsluitend overvliegend, zoals op
30 okt. 1971 1 eks. en in 1973 2 eks. naar Z. O.

74. KLEINE ZWAAN. *Cygnus bewickii*
Doortrekker
Doortrekker in vrij klein aantal, uitsluitend overvliegend, zoals op
20 okt. 1975 25 eks.

83. BUIZERD. *Buteo buteo*
Wintergast.
Doortrekker en wintergast in klein aantal, meestal solitair, tot ma
maal 4 eks. bij elkaar.

85. RUIGPOOTBUIZERD. *Buteo lagopus*
Wintergast.
Onregelmatige wintergast in zeer klein aantal.

86. SPERWER. *Accipiter nisus*
Wintergast, mogelijke broedvogel.
Wintergast en doortrekker in klein aantal, heeft mogelijk in 1978 in
Kraansvlak gebroed. Waarnemingen buiten 1978 zijn, vroegste waar-
neming: 11 aug. 1975, laatste waarneming: 3 april 1976.

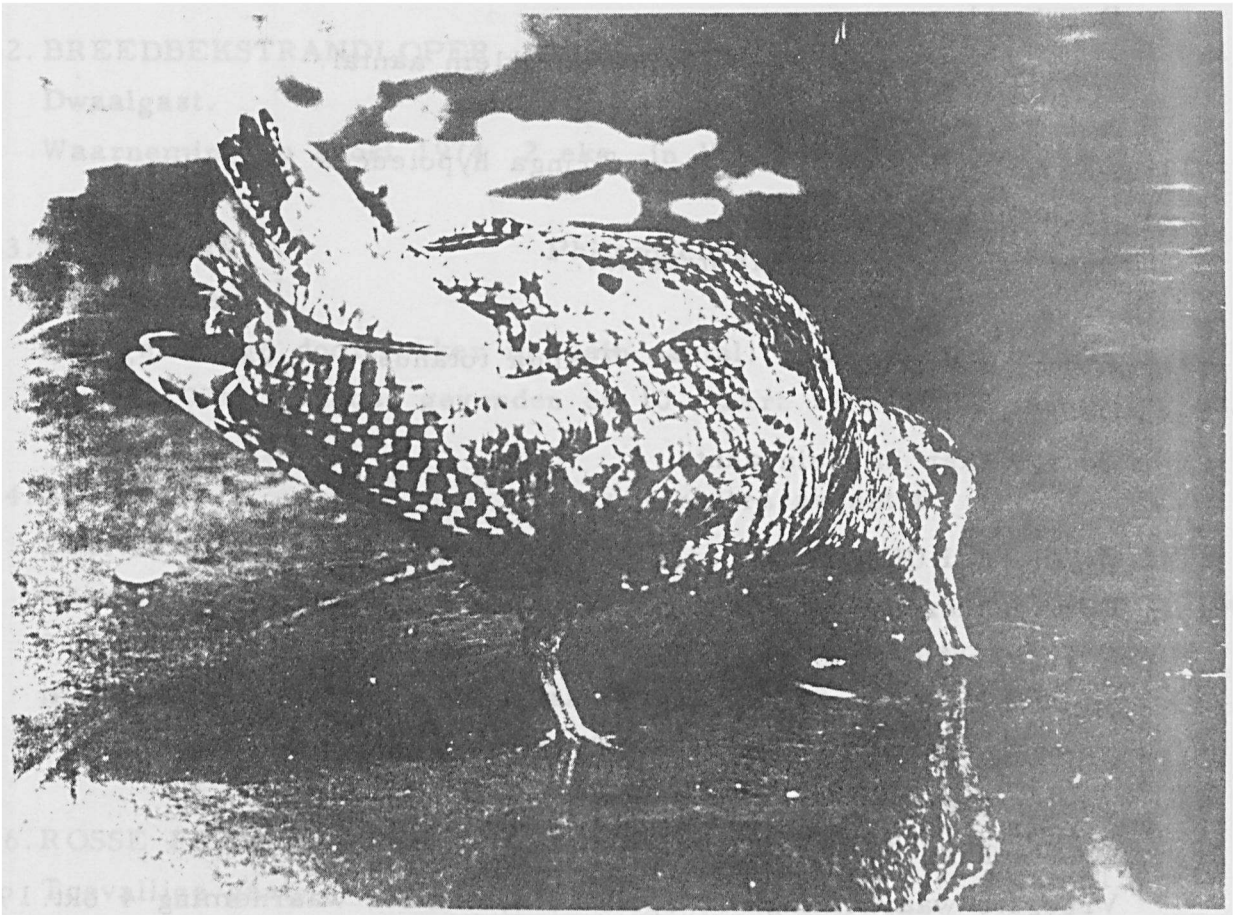
87. HAVIK. *Accipiter gentilis*
Toevallige gast.
23 sept. 1973 1 ♀, 27 jan. 1974 1 ♀, 10 maart 1974 1 eks. 22 okt. 1 eks.
88. RODE WOUW. *Milvus milvus*
Doortrekker.
Doortrekker in zeer klein aantal voornl. in het voorjaar, zoals op
21 maart 1976 1 eks. 2 april 1976 2 eks. 1 maart 1978 1 eks.
89. ZWARTE WOUW. *Milvus migrans*
Toevallige gast.
18 mei 1974 1 eks. 21 sept. 1975 1 eks., alle in de Kennemerduinen.
90. ZEEAREND. *Haliaeetus albicilla*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker en wintergast in zeer klein aantal. Enige
waarnemingen zijn: 3, 4, 11 en 12 feb. 1978 één juv. eks. en 29 dec. 1978
en januari 1979 één juv. eks. in Kenn. duinen en Kraansvlak.
91. WESPENDIEF. *Pernis apivorus*
Doortrekker.
Doortrekker in zeer klein aantal, meestal solitaire eks. een enkele
keer 2 eks. bij elkaar.
Vroegste waarneming: 6 juni 1976, laatste waarneming: 5 okt. 1973.
92. BRUINE KIEKENDIEF. *Circus aeruginosus*
Doortrekker.
Doortrekker in klein aantal, enige waarnemingen zijn: 16 maart 1969
1♂, 3 mei 1969 2♀♀, 10 juni 1969 1 eks. 13 aug. 1977 1♀.
93. BLAUWE KIEKENDIEF. *Circus cyaneus*
Wintergast.
Wintergast en doortrekker in klein aantal, meestal 2 - 4 eks
Vroegste waarneming: 17 aug. 1975, laatste waarneming: 3 april 1976
95. GRAUWE KIEKENDIEF. *Circus pygargus*
Toevallige gast.
Waargenomen op 5 juli 1970 1 ♀ eks.

97. VISAREND. *Pandion haliaetus*
Doortrekker.
Doortrekker in zeer klein aantal, in mei slechts een enkele waarneming
Van aug. tot 26 sept. regelmatig aanwezig met 1 tot 3 eks.
100. SMELLEKEN. *Falco columbarius*
Doortrekker.
Doortrekker en wintergast in zeer klein aantal.
Vroegste waarneming: 23 sept. 1973, laatste waarneming: 19 maart 1971.
101. BOOMVALK. *Falco subbuteo*
Zomervogel.
Zeer schaarse tot schaarse broedvogel 36,7x.
Zeer late waarneming: 16 nov. 1975. (n.b. Laatste waarneming voor
Nederland was 6 nov. 1967 de Rijk N.H., Avifauna van Nederland 1970).
102. ROODPOOTVALK. *Falco verpertinus*
Toevallige gast.
Waarnemingen zijn: 9 + 10 sept. 1969 1 eks eerste kj., 19 mei 1973
1 ♀ eks. en 6 sept. 1976 1 ♂ + 1 juv. eks.
103. TORENVALK. *Falco tinnunculus*
Jaarvogel.
Vrij schaarse broedvogel 18,5x.
107. PATRIJS. *Perdix perdix*
Jaarvogel.
Vrij schaarse broedvogel 0,7x.
109. FAZANT. *Phasianus colchicus*
Jaarvogel.
Zeer talrijke broedvogel, 18x.
110. KRAANVOGEL. *Grus grus*
Toevallige gast.
Waarneming op 6 april 1978 1 eks. overvliegend.
111. WATERRAL. *Rallus aquaticus*
Wintergast.
Wintergast en doortrekker in klein aantal.
Waarnemingen op 18 nov. 1973 1 eks. en 1 maart 1978 1 eks.

116. WATERHOEN. *Gallinula chloropus*
Jaarvogel.
Vrij talrijke broedvogel, 0,9x.
117. MEERKOET. *Fulica atra*
Jaarvogel.
Vrij schaarse broedvogel, 0,4x.
121. SCHOLEKSTER. *Haematopus ostralegus*
Jaarvogel.
Vrij talrijke broedvogel, 14,3x. Doortrekker in klein aantal.
123. KIEVIT. *Vanellus vanellus*
Zomervogel.
Vrij talrijke broedvogel, 1,3x. Doortrekker in zeer groot aantal.
124. ZILVERPLEVIER. *Pluvialis squatarola*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in zeer klein aantal.
125. GOUDPLEVIER. *Pluvialis apricaria*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in klein aantal.
128. BONTBEKPLEVIER. *Charadrius hiaticula*
Doortrekker, voormalige broedvogel.
Doortrekker in klein aantal. Broedvogel tot 1959 met 1 - 3 paar.
129. KLEINE PLEVIER. *Charadrius dubius*
Zomervogel.
Zeer schaarse broedvogel, 2,2x. Doortrekker in zeer klein aantal
130. STRANDPLEVIER. *Charadrius alexandrinus*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in zeer klein aantal.
131. STEENLOPER. *Arenaria interpres*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in zeer klein aantal.

132. WATERSNIP. *Gallinago gallinago*
Doortrekker.
Doortrekker in klein aantal.

135. HOUTSNIP. *Scolopax rusticola*
Jaarvogel.
Vrij talrijke broedvogel, 25,8 x
Doortrekker en wintergast in vrij klein aantal.

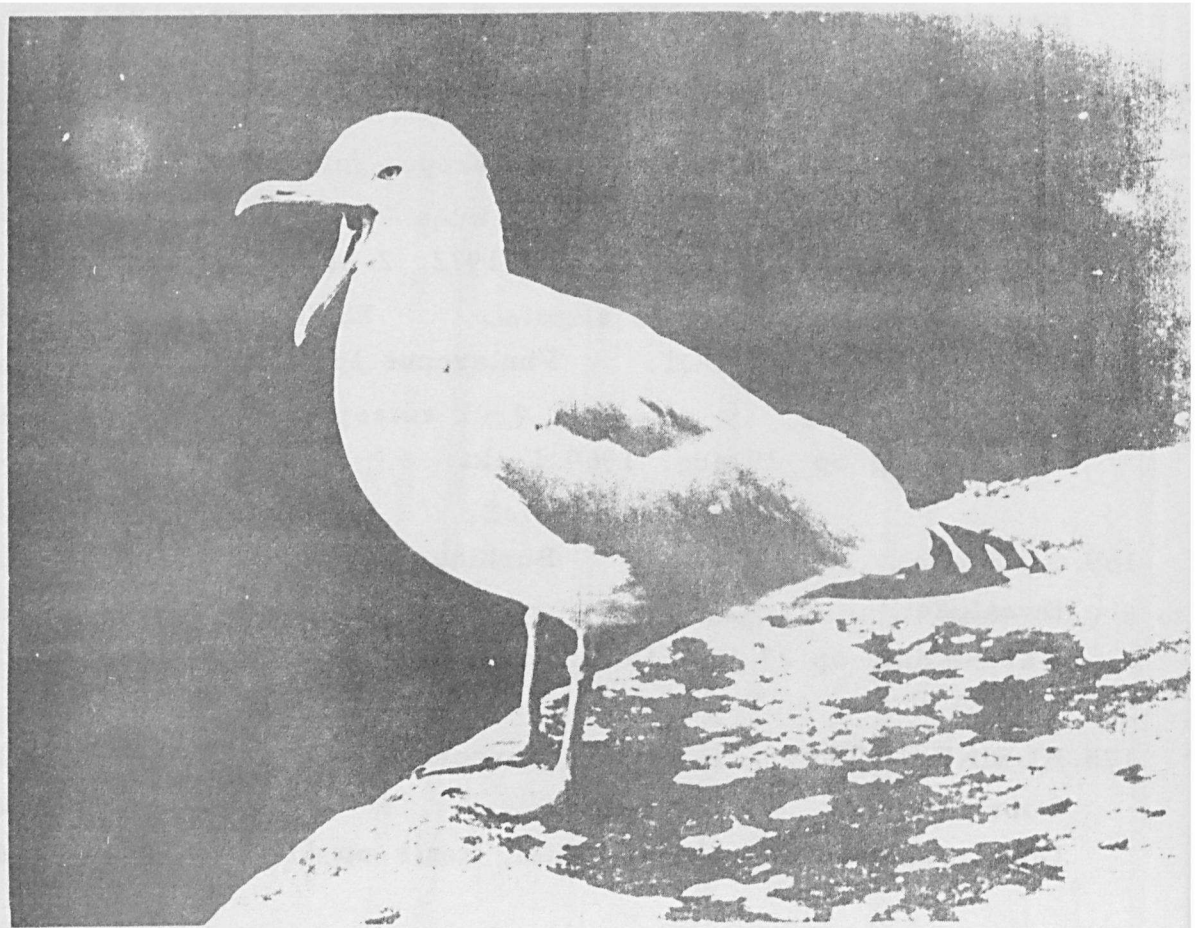
137. WULP. *Numenius arquata*
Zomervogel.
Vrij talrijke broedvogel, 11, 1x. Doortrekker in klein aantal
138. REGENWULP. *Numenius phaeopus*
Doortrekker.
Doortrekker in klein aantal.
140. GRUTTO. *Limosa limosa*
Doortrekker.
Doortrekker in klein aantal.

141. ROSSE GRUTTO. *Limosa lapponica*
Doortrekker.
Doortrekker in klein aantal.
142. WITGATJE. *Tringa ochropus*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in zeer klein aantal.
143. BOSRUITER. *Tringa glareola*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in zeer klein aantal.
144. OEVERLOPER. *Tringa hypoleucos*
Doortrekker.
Doortrekker in vrij klein aantal.
146. TURELUUR. *Tringa totanus*
Doortrekker.
Doortrekker in klein aantal.
147. ZWARTE RUITER. *Tringa erythropus*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in zeer klein aantal.
148. GROENPOOTRUITER. *Tringa nebularia*
Doortrekker.
Doortrekker in klein aantal.
Vroegste waarneming: 19 april 1976, laatste waarneming 4 okt. 1975.
151. KANOETSTRANDLOPER. *Calidris canutus*
Toevallige gast.
Waarneming op 29 augustus 1969.
153. KLEINE STRANDLOPER. *Calidris minuta*
Doortrekker.
Doortrekker in klein aantal, enige waarnemingen zijn: 1 sept. 1969 8 e
en 23 sept. 1978 6 eks.
158. BONTE STRANDLOPER. *Calidris alpina*
Doortrekker.
Doortrekker in vrij klein aantal.

159. KROMBEKSTRANDLOPER. *Calidris ferruginea*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in zeer klein aantal, 23 mei 1976 3 eks.
160. DRIETEENSTRANDLOPER. *Calidris alba*
Doortrekker.
Doortrekker in zeer klein aantal, enige waarnemingen zijn: 5 okt. 1970
4 eks., 6 juni 1971 1 eks., 3 maart 1974 13 eks.
162. BREEDBEKSTRANDLOPER. *Limicola falcinellus*
Dwaalgast.
Waarneming op 8 okt. 1974 2 eks. in Vogelmeer Kennemerduinen.
163. KEMPHAAN, *Philomachus pugnax*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in klein aantal. Enige waarnemingen zijn:
16 jan. 1971 1 q dood gevonden en 10 maart 1974 7 eks. overvliegend.
164. KLUUT. *Recurvirostra avosetta*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in vrij klein aantal. Een enkele keer werden
2-4 eks. foeragerend waargenomen, laat was op 24 nov. 1974 één eks.
met afgebroken snavel. Hoog aantal was op 22 april 1974 toen vlogen
er 25 eks. over het Vogelmeer in de Kennemerduinen.
166. ROSSE FRANJEPOOT. *Phalaropus fulicarius*
Toevallige gast.
29+30 maart 1970 1 eks., 2 dec 1972 2 eks., 21 maart 1974 2 eks.
167. GRAUWE FRANJEPOOT. *Phalaropus lobatus*
Toevallige gast.
Waarneming op 29 aug. 1969 1 eks.
169. GRIEL. *Burhinus oedicnemus*
Dwaalgast.
Waarneming op 27 juni 1978 1 eks.
175. KLEINE JAGER. *Stercorarius parasiticus*
Doortrekker.
Doortrekker in zeer klein aantal, zoals op 11 nov. 1973 1 eks.

176. KLEINSTE JAGER.   *Stercorarius longicaudus*
Toevallige gast.
Waarneming op: 23 okt. 1972 1 eks. overvliegend, Parnassia
178. GROTE MANTELMEEUW.   *Larus marinus*
Jaargast.
Doortrekker in vrij klein aantal. Wintergast in klein aantal.
179. GROTE BURGEMEESTER.   *Larus hyperboreus*
Doortrekker.
Doortrekker in zeer klein aantal. Enige waarnemingen zijn: 3 maart 1969 1 eks., 11 april 1969 2 eks., 5 jan. 1970 1 eks., 14 april 1977 1 eks. (eerste kj.)
180. KLEINE MANTELMEEUW.   *Larus fuscus*
Zomervogel.
Zeer schaarse broedvogel, 6,7x. Doortrekker in vrij klein aantal.
181. ZILVERMEEUW.   *Larus argentatus*
Jaarvogel.
Vrij talrijke broedvogel, 4,3x.
Doortrekker en wintergast in vrij groot aantal.

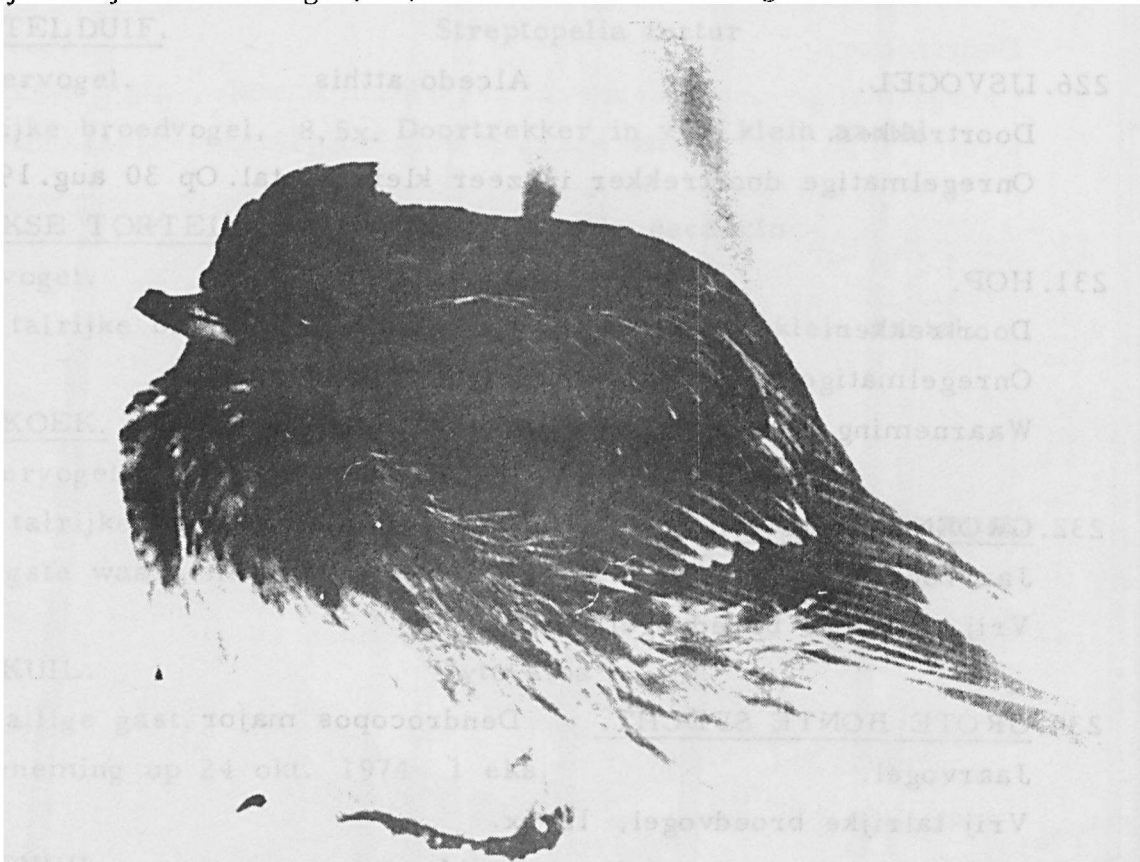

182. KLEINE BURGEMEESTER. *Larus glaucooides*
Dwaalgast.
Waarneming op 5 mei 1973 1 eks.
183. STORMMEEUW. *Larus canus*
Jaarvogel.
Vrij schaarse broedvogel, 18.2x. Doortrekker en wintergast in vrij klein aantal.
185. ZWARTKOPMEEUW. *Larus melanocephalus*
Doortrekker, toevallige broedvogel.
Doortrekker in zeer klein aantal. Enige waarnemingen zijn: 30 maart 1973 1 eks., 7 april 1973 2 eks., 14 april 1977 2 eks.
186. KOKMEEUW. *Larus ridibundus*
Jaarvogel.
Vrij talrijke broedvogel, 1,5x.
Doortrekker en wintergast in vrij klein aantal.
187. DWERGMEEUW. *Larus minutus*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in zeer klein aantal. Enige waarnemingen zijn: 1 sept. 1969 2 eks 1^e kj., 24 aug. 1975 1 eks. 1^e kj., 15 apr. 1977 1 eks.
190. DRIETEENMEEUW. *Rissa tridactyla*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in zeer klein aantal. Op 15 april 1977 1 eks.
191. ZWARTE STERN. *Chlidonias niger*
Doortrekker.
Doortrekker in vrij klein aantal, hoog aantal op 7 mei 1970 28 eks.
194. LACHSTERN. *Gelochelidon nilotica*
Dwaalgast.
Waarneming op 22 aug. 1973 3 eks.
196. VISDIEF. *Sterna hirundo*
Doortrekker, voormalige broedvogel.
Doortrekker in vrij klein aantal.

197. NOORDSE STERN.   *Sterna paradisaea*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in zeer klein aantal.
200. GROTE STERN.   *Sterna sandvicensis*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in klein aantal.
207. STEPPEHOEN.   *Syrhaptes paradoxus*
Dwaalgast.
Waarneming in juni en juli 1969 2 eks. in de Kennemerduinen.
208. HOLENDUIF.   *Columba oenas*
Zomervogel.
Vrij schaarse broedvogel, 1,3* x.
209. HOUTDUIF.   *Columba palumbus*
Jaarvogel.
Zeer talrijke broedvogel 14,4x. Doortrekker en wintergast in groot aantal.
210. TORTELDUIF.   *Streptopelia turtur*
Zomervogel.
Talrijke broedvogel, 8,5x. Doortrekker in vrij klein aantal.
211. TURKSE TORTEL.   *Streptopelia decaocto*
Jaarvogel.
Vrij talrijke broedvogel 2x. Doortrekker in zeer klein aantal.
212. KOEKOEK.   *Cuculus canorus*
Zomervogel.
Vrij talrijke broedvogel, 15,4x. Doortrekker in onbekend aantal.
Vroegste waarneming: 1 april 1971 1 eks.
214. KERKUIL.   *Tyto alba*
Toevallige gast.
Waarneming op 24 okt. 1974 1 eks.
219. STEENUIL.   *Athene noctua*
Toevallige gast, toevallige broedvogel.
Waarnemingen op 21 juli 1971 1 eks., 28 aug. 1977 1 eks.

220. BOSUIL. Strix aluco
Standvogel.
Vrij schaarse tot vrij talrijke broedvogel, 17,3* x.
221. RANSUIL. Asio otus
Standvogel.
Schaarse broedvogel, 10, 1x.
222. VELDUIL. Asio flammeus
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in zeer klein aantal, toevallige broedvogel.
223. NACHTZWALUW. Caprimulgus europaeus
Zomervogel.
Schaarse broedvogel, 13, 6* x Doortrekker in onbekend aantal.
224. GIERZWALUW. Apus apus
Zomergast.
Doortrekker in vrij groot aantal.
226. IJSVOGEL. Alcedo atthis
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in zeer klein aantal. Op 30 aug. 1971 1 eks
231. HOP. Upupa epops
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in zeer klein aantal.
Waarneming op 19 mei 1972 1 eks. zingend.
232. GROENE SPECHT, Picus viridis
Jaarvogel.
Vrij schaarse broedvogel, 6, 6x.
234. GROTE BONTE SPECHT. Dendrocopos major
Jaarvogel.
Vrij talrijke broedvogel, 12, 5x.
236. KLEINE BONTE SPECHT. Dendrocopos minor
Jaarvogel.
Schaarse broedvogel, 7, 3x.

237. ZWARTE SPECHT. *Dryocopus martius*
Jaarvogel.
Zeer schaarse broedvogel, 1,3* x.
238. DRAAIHALS. *Jynx torquilla*
Doortrekker, toevallige broedvogel.
Doortrekker in zeer klein aantal. Broedvogel in 1977 in Kennemerduinen en Duin en Kruidberg.
241. KUIFLEEUWERIK. *Galerida cristata*
Jaarvogel.
Zeer schaarse broedvogel, 0,7x.
242. BOOMLEEUWERIK. *Lullula arborea*
Jaarvogel.
Vrij talrijke broedvogel, 85,2* x. Trekwaarneming 23 feb. 1969 20 eks naar
243. VELDLEEUWERIK. *Alauda arvensis*
Jaarvogel.
Vrij talrijke broedvogel, 2,6x. Doortrekker in groot aantal.

244. STRANDLEEUWERIK. *Eremophila alpestris*
Doortrekker.
Doortrekker in klein aantal. Enige waarnemingen zijn: 12 okt. 1975
6 eks., 30 nov. 1975 16 eks., 14 nov. 1976 5 eks.
245. BOERENZWALUW. *Hirundo rustica*
Zomervogel.
Vrij schaarse broedvogel, 0,5x. Doortrekker in vrij klein aantal.
247. HUISZWALUW. *Delichon urbica*
Zomergast.
Doortrekker in zeer klein aantal.
248. OEVERZWALUW. *Riparia riparia*
Doortrekker.
Doortrekker in zeer klein aantal.
249. GROTE PIEPER. *Anthus novaeseelandiae*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in zeer klein aantal.
250. DUINPIEPER. *Anthus campestris*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in zeer klein aantal.
251. BOOMPIEPER. *Anthus trivialis*
Zomervogel.
Talrijke broedvogel, 30,7x. Doortrekker in klein aantal.
253. GRASPIEPER. *Anthus pratensis*
Zomervogel.
Vrij talrijke broedvogel, 2,9x. Doortrekker in zeer groot aantal.
255. OEVERPIEPER. *Anthus spinoletta*
Doortrekker.
Doortrekker in klein aantal.
256. WITTE KWIKSTAART. *Motacilla alba*
Zomervogel.
Vrij schaarse broedvogel, 0,6x. Doortrekker in klein aantal.

258. GELE KWIKSTAART. Motacilla flava
Doortrekker, mogelijke broedvogel.
Doortrekker in klein aantal.
259. KLAPEKSTER. Lanius excubitor
Wintergast.
Wintergast in zeer klein aantal.
Vroegste waarneming: 20 juni 1976 3 eks., laatste waarneming: 24 mrt. 19
262. GRAUWE KLAUWIER. Lanius collurio
Zomervogel.
Zeer schaarse broedvogel, 31,3* x Doortrekker in zeer klein aantal.
263. PESTVOGEL. Bombycilla garrulus
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker.
265. WINTERKONING. Troglodytes troglodytes
Standvogel.
Zeer talrijke broedvogel, 24, 2x.
266. HEGGEMUS. Prunella modularis
Jaarvogel.
Zeer talrijke broedvogel, 23, 3x.
267. GROTE LIJSTER. Turdus viscivorus
Zomervogel.
Schaarse broedvogel, 2, 2x. Doortrekker in zeer klein aantal.
268. KRAMSVOGEL. Turdus pilaris
Wintergast, toevallige broedvogel.
Doortrekker in zeer groot aantal. Eénmalige broedvogel in 1975.
269. ZANGLIJSTER. Turdus philomelos
Jaarvogel.
Talrijke broedvogel, 9, 6x. Doortrekker in vrij groot aantal.
270. KOPERWIEK. Turdus iliacus
Doortrekker.
Doortrekker en wintergast in groot aantal.

274. BEFLIJSTER. *Turdus torquatus*
Doortrekker.
Doortrekker in klein aantal. Enige waarnemingen zijn: 4 april 1969
1♂, 27 april 1969 2♂♂, 5 okt. 1969 1 eks., 8 okt. 1972 1♂+1♀, 12 april
1976 1 eks.
275. MEREL. *Turdus merula*
Jaarvogel.
Zeer talrijke broedvogel, 16, 8x. Doortrekker en wintergast in
vrij groot aantal.
279. TAPUIT. *Oenanthe oenanthe*
Zomervogel.
Vrij talrijke broedvogel, 73* x. Doortrekker in vrij groot aantal.
- 279i. GROENLANDSE TAPUIT. *Oenanthe o. leucorhoa*
Toevallige gast.
In 1974 werd één eks. gevangen en geringd in de Kennemerduinen.
281. ROOBBORSTTAPUIT. *Saxicola torquata*
Zomervogel.
Vrij talrijke broedvogel, 19, 4* x. Doortrekker in vrij klein aantal.
282. PAAPJE. *Saxicola rubetra*
Zomervogel.
Schaarse broedvogel, 11, 4* x. Doortrekker in klein aantal.
283. GEKRAAGDE ROODSTAART. *Phoenicurus phoenicurus*
Zomervogel.
Vrij talrijke broedvogel, 4, 8x. Doortrekker in vrij klein aantal.
284. ZWARTE ROODSTAART. *Phoenicurus ochruros*
Doortrekker.
Doortrekker in zeer klein aantal.
286. NACHTEGAAL. *Luscinia megarhynchos*
Zomervogel.
Zeer talrijke broedvogel, 121, 5* x. Doortrekker in klein aantal.

288 *

289. ROODBORST. *Erithacus rubecula*

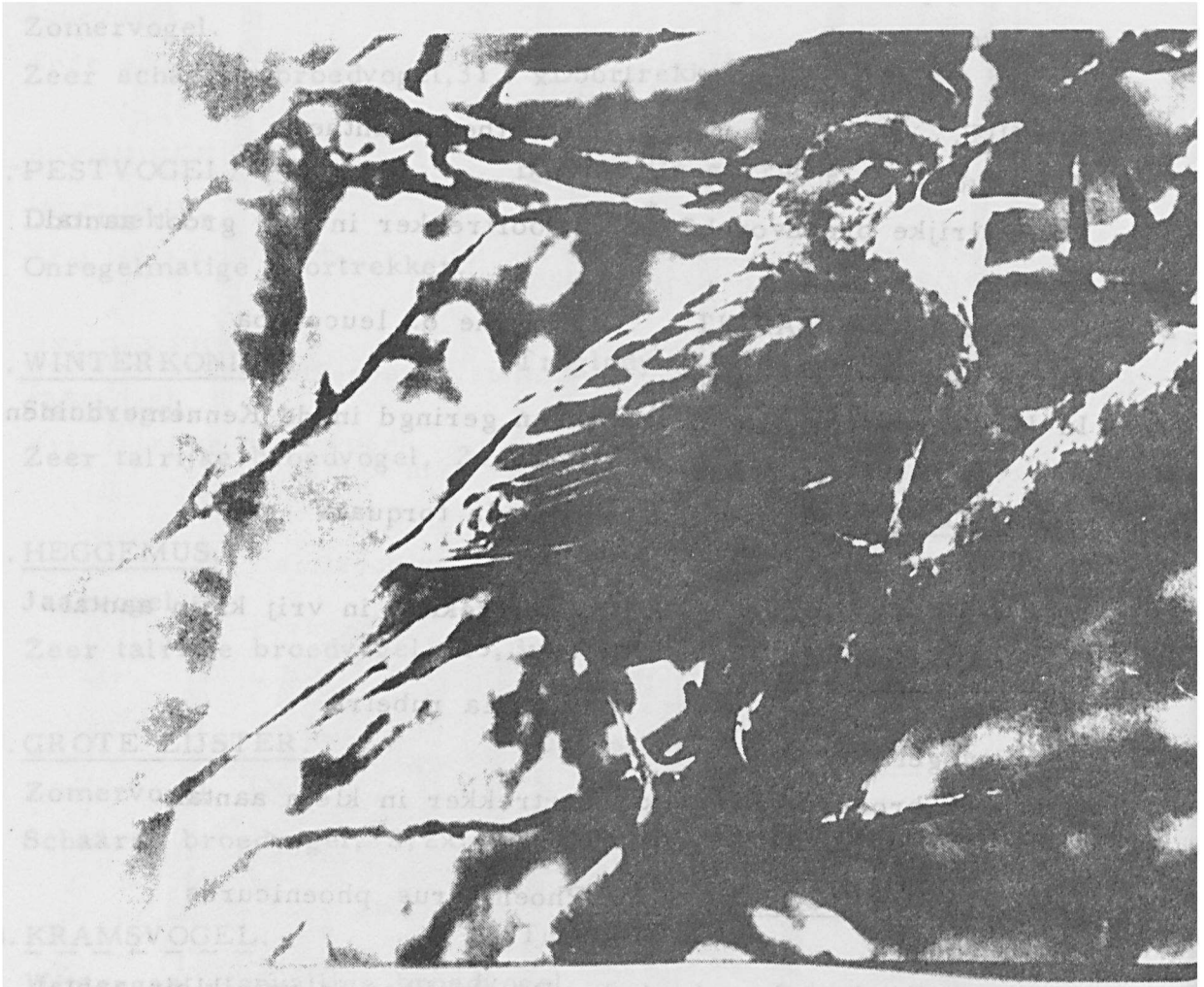
Jaarvogel.

Zeer talrijke broedvogel, 25,6x. Doortrekker en wintergast in vrij groot aantal.

291. SPRINKHAANRIETZANGER. *Locustella naevia*

Zomervogel.

Vrij schaarse broedvogel, 21,7* x. Doortrekker in onbekend aantal.

295. SNOR. *Locustella lusciniodes*

Toevallige gast.

Waarneming op 19 april 1970 1 eks.

296. GROTE KAREKIET. *Acrocephalus arundinaceus*

Toevallige gast.

297. KLEINE KAREKIET. *Acrocephalus scirpaceus*

Doortrekker.

Doortrekker in zeer klein aantal.

298. BOSRIETZANGER. *Acrocephalus palustris*
Zomervogel.
Zeer schaarse broedvogel, 0,2x. Doortrekker in onbekend aantal
300. RIETZANGER. *Acrocephalus schoenobaenus*
Doortrekker.
Doortrekker in onbekend aantal.
302. SPOTVOGEL. *Hippolais icterina*
Zomervogel.
Schaarse broedvogel, 2x. Doortrekker in zeer klein aantal.
304. ZWARTKOP. *Sylvia atricapilla*
Zomervogel.
Talrijke broedvogel, 34,9x. Doortrekker in vrij klein aantal.
306. TUINFLUITER. *Sylvia borin*
Zomervogel.
Talrijke broedvogel, 2,4x. Doortrekker in onbekend aantal.
307. GRASMUS. *Sylvia communis*
Zomervogel.
Talrijke broedvogel, 7,9* x. Doortrekker in onbekend aantal.
308. BRAAMSLUIPER. *Sylvia curruca*
Zomervogel.
Vrij schaarse broedvogel, 25x. Doortrekker in klein aantal.
311. FITIS. *Phylloscopus trochilus*
Zomervogel.
Zeer talrijke broedvogel, 31x. Doortrekker in vrij groot aantal.
313. TJIFTJAF. *Phylloscopus collybita*
Zomervogel.
Talrijke broedvogel, 5,4x. Doortrekker in onbekend aantal.
Een winterwaarneming op 26 dec. 1970 1 eks.
314. FLUITER. *Phylloscopus sibilatrix*
Zomervogel.
Schaarse broedvogel, 6,2x. Doortrekker in onbekend aantal.

317 **

319. GOUDHAANTJE. *Regulus regulus*
Jaarvogel.
Vrij schaarse broedvogel, 3x. Doortrekker en wintergast in vrij groot aantal.
320. VUURGOUDHAANTJE. *Regulus ignicapillus*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker en wintergast in zeer klein aantal.
Vroegste waarneming: 6 sept. 1976, laatste waarneming 30 april 1976
321. GRAUWE Vliegenvanger. *Muscicapa striata*
Zomervogel.
Vrij schaarse broedvogel, 6,2x. Doortrekker in klein aantal.
322. BONTE Vliegenvanger. *Ficedula hypoleuca*
Doortrekker.
Doortrekker in klein aantal.
325. KOOLMEES. *Parus major*
Jaarvogel.
Zeer talrijke broedvogel, 12,7x. Doortrekker in vrij klein aantal.
326. PIMPELMEES. *Parus caeruleus*
Jaarvogel.
Talrijke broedvogel, 6,5x. Doortrekker in vrij klein aantal.
328. ZWARTE MEES. *Parus ater*
Jaarvogel.
Vrij schaarse broedvogel, 0,2x. Doortrekker in vrij klein aantal, in enige invasiejaren in vrij groot aantal. Zoals b.v. 30 sept. 1972, honderden eks. samen met andere mezen.
329. KUIFMEES. *Parus cristatus*
Jaarvogel.
Schaarse broedvogel, 1,4x.
330. GLANSKOPMEES. *Parus palustris*
Jaarvogel.
Vrij talrijke broedvogel, 16,6x.

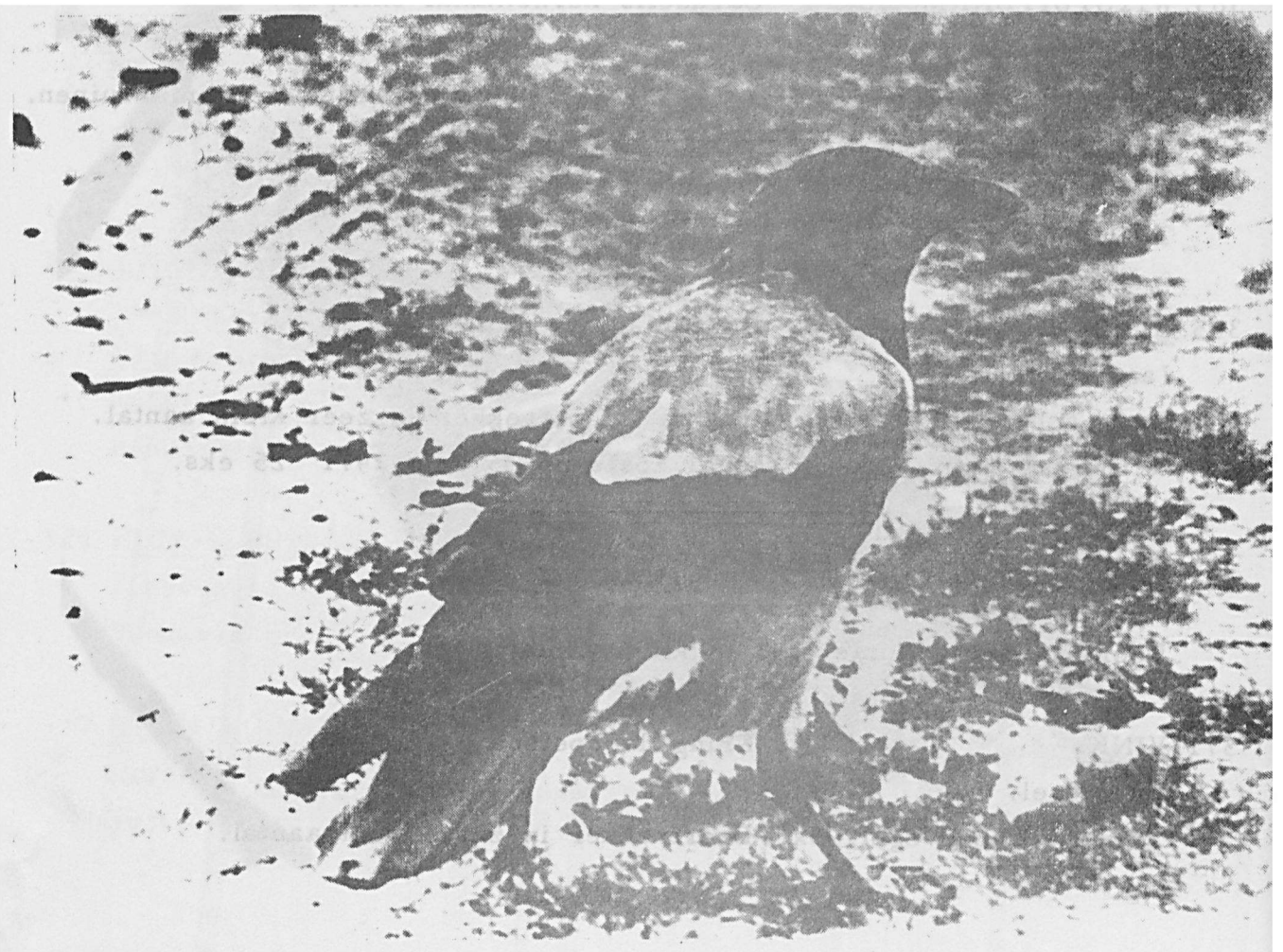
331. MATKOPMEES. *Parus montanus*
Jaarvogel.
Zeer schaarse broedvogel, 0,3x.
332. STAARTMEES. *Aegithalos caudatus*
Jaarvogel.
Vrij talrijke broedvogel, 10,6x.
333. BAARDMANNETJE. *Panurus biarmicus*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker in klein aantal. Op 22 okt. 1975 3 eks
335. BOOMKLEVER. *Sitta europaea*
Standvogel.
Vrij talrijke broedvogel, 17,4x.
337. BOOMKRUIPER. *Certhia brachydactyla*
Jaarvogel.
Talrijke broedvogel, 5,3x.
339. GEELGORS. *Emberiza citrinella*
Doortrekker, toevallige broedvogel
Zeer schaarse broedvogel. Doortrekker in klein aantal.
341. WITKOPGORS. *Emberiza leucocephalos*
Dwaalgast.
Vangsten in 1973 en 1974 in de Kennemerduinen.
346. ORTOLAAN. *Emberiza hortulana*
Toevallige gast.
Vangsten in 1975 en 1976 op Vinkenbaan Kennemerduinen.
350. DWERGGORS. *Emberiza pusilla*
Dwaalgast.
Vangsten in 1971 en 1975 in de Kennemerduinen.
351. RIETGORS. *Emberiza schoeniclus*
Zomervogel.
Schaarse broedvogel, 0,2x. Doortrekker in klein aantal.

353. IJSGORS. *Calcarius lapponicus*
Doortrekker.
Doortrekker in klein aantal.
354. SNEEUWGORS. *Plectrophenax nivalis*
Doortrekker.
Doortrekker in vrij klein aantal.
356. APPELVINK. *Coccothraustes coccothraustes*
Toevallige gast.
Waarneming op 31 dec. 1970 1 eks.
357. GROENLING. *Carduelis chloris*
Jaarvogel.
Vrij talrijke broedvogel, 3,2x. Doortrekker in vrij groot aantal.
358. PUTTER. *Carduelis carduelis*
Jaarvogel.
Zeer schaarse broedvogel, 1,1* x. Doortrekker in vrij klein aantal.

359. SIJS. *Carduelis spinus*
Wintergast.
Doortrekker in vrij klein aantal.
360. KNEU. *Carduelis cannabina*
Zomervogel.
Zeer talrijke broedvogel, 13,7x. Doortrekker in vrij klein aantal.
361. FRATER. *Carduelis flavirostris*
Doortrekker.
Doortrekker in vrij klein aantal.
362. KLEINE BARMSIJS. *Carduelis flammea cabaret*
Jaarvogel.
Vrij schaarse broedvogel, 36* x. Doortrekker in vrij klein aantal.
- 362i. GROTE BARMSIJS. *Carduelis flammea flammea*
Doortrekker.
Onregelmatige doortrekker en wintergast, soms in vrij groot aantal.
363. WITSTUITBARMSIJS. *Carduelis hornemanni exilipes*
Dwaalgast.
Vangsten in 1972(4 eks.) en 1975 (2 eks.) op Vinkenbaan Kennemerduinen.
364. EUROPESE KANARIE. *Serinus serinus*
Toevallige gast.
365. GOUDVINK. *Pyrrhula pyrrhula*
Jaarvogel.
Zeer schaarse broedvogel, 3,3x. Doortrekker in zeer klein aantal.
Wintergast in vrij klein aantal, zoals op 25 sept. 1971 25 eks.
368. KRUISBEK. *Loxia curvirostra*
Doortrekker.
Doortrekker en wintergast in klein aantal.
371. VINK. *Fringilla coelebs*
Jaarvogel.
Talrijke broedvogel, 5x. Doortrekker in zeer groot aantal.

372. KEEP. *Fringilla montifringilla*
Doortrekker.
Doortrekker en wintergast in vrij groot aantal.
373. HUISMUS. *Passer domesticus*
Jaarvogel.
Zeer talrijke broedvogel, 10x.
374. RINGMUS. *Passer montanus*
Jaarvogel.
Vrij talrijke broedvogel, 3, 1x. Doortrekker in vrij groot aantal.
377. SPREEUW. *Sturnus vulgaris*
Jaarvogel.
Zeer talrijke broedvogel, 8, 3x. Doortrekker en wintergast in zeer groot aantal.
379. WIELEWAAL. *Oriolus oriolus*
Zomervogel.
Schaarse broedvogel, 1, 4* x. Doortrekker in onbekend aantal.

381. ZWARTE KRAAL. *Corvus corone*
Jaarvogel.
Vrij schaarse broedvogel, 4,6x. Doortrekker in vrij klein aantal.
- 381i. BONTE KRAAL. *Corvus corone cornix*
Wintergast.
Doortrekker en wintergast in vrij groot aantal.
382. ROEK. *Corvus frugilegus*
Doortrekker.
Doortrekker in vrij groot aantal.
383. KAUW. *Corvus monedula*
Jaarvogel.
Vrij talrijke broedvogel, 2,9x. Doortrekker en wintergast in vrij klein aantal.
384. EKSTER. *Pica pica*
Jaarvogel.
Vrij talrijke broedvogel, 2,1x. Doortrekker en wintergast in vrij groot aantal.
385. NOTENKRAKER. *Nucifraga caryocatactes macrorhynchos*
Dwaalgast.
Hoofdzakelijk tijdens optreden van invasies. Waarneming op 10 okt. 1977 1 eks.
386. VLAAMSE GAAL. *Garrulus glandarius*
Jaarvogel.
Vrij talrijke broedvogel, 3,2x. Doortrekker en wintergast in vrij klein aantal.
- *288 BLAUWBORST.
Toevallige gast.
Waarneming eerste helft van sept. 1971.
- ** 317 BLADKONINKJE.
Toevallige gast.
Waarneming: vangst op Vinkenbaan Kennemerduinen, herfst 1978.

Hieronder volgt een samenvatting in tabelvorm van de vogelsoorten die aangetroffen zijn in het duingebied tussen Zandvoort en IJmuiden.

De avifaunistische status van de waargenomen vogels.

<u>kategorie</u>	<u>aantal soorten</u>
Jaarvogel	51
Jaargast	2
Zomervogel	35
Zomergast	2
Wintergast	17
Doortrekker	83
Standvogel	4
Toevallige gast	24
Dwaalgast	12
Toevallige broedvogel	7

Getalsterkte van de broedvogels.

<u>kategorie</u>	<u>aantal soorten</u>
Zeer schaars	14
Schaars	12
Vrij schaars	16
Vrij talrijk	26
Talrijk	9
Zeer talrijk	13

Getalsterkte van de niet broedvogels.

<u>kategorie</u>	<u>aantal soorten</u>
Zeer klein aantal	55
Klein aantal	38
Vrij klein aantal	35
Vrij groot aantal	18
Groot aantal	3
Zeer groot aantal	4

*O*O*O*O*O*O*O*O*O*O*O*O*O*O*O*

DE TE VERWACHTE GEVOLGEN VOOR DE BROEDVOGELSTAND
DOOR DE INVLOED VAN INFILTREREN.

Als men in de toekomst besluit om het Kraansvlak, de Kennemerduinen en Duin en Kruidberg met rivierwater te infiltreren, dan zullen de gevolgen bij de broedvogels merkbaar worden. De situatie die hieronder geschetst wordt, is naar analogie van de situatie zoals die ontstond na de infiltraties in de A. W. duinen.

Het zal duidelijk zijn, dat de vogels die nu nog broeden in de terreinen die na de infiltratie onder water komen te staan of zeer drassig worden, zullen verdwijnen. Bovendien zullen in de loop der jaren grote delen van de nu nog droge biotopen veranderen in vochtige biotopen met een ruige tot zeer ruige begroeiing. Ook zullen door de werkzaamheden van het aanleggen van de infiltratiegebieden op een aantal broedvogelsoorten uit de directe omgeving zijn weerslag hebben.

Belangrijk is, dat de verdwijnende en sterk achteruitgaande vogelsoorten in de meeste gevallen tot de kwetsbare en toch al schaarse broedvogels behoren.

Tot de achteruitgaande en verdwijnende vogelsoorten behoren de Nachtzwaluw, Kuifleeuwerik, Boomleeuwerik, Tapuit, Roodborsttapuit en Paapje.

In de loop der jaren zullen onder invloed van de veranderde vegetatie mogelijk ook de volgende vogelsoorten achteruit gaan: Patrijs, Veldleeuwerik, Boompieper, Grasmus en Kneu.

Een duidelijke toename of vestiging kan verwacht worden bij een aantal watervogels. Dit zijn in de meeste gevallen geen kwetsbare of aan de duinen gebonden vogelsoorten, zoals Wilde Eend, Wintertaling, Krakeend, Slobeend, Kuifeend, Tafeleend, Bergeend, Waterhoen en Meerkoet.

Als er ook voldoende vis in de infiltratiegebieden komt, kunnen Fuut en Dodaars zich uitbreiden. Als er in de loop der jaren een rietbegroeiing van voldoende omvang komt, kunnen een aantal rietvogels zich vestigen, zoals Kleine Karekiet, Bosrietzanger, Rietzanger en Rietgors.

Bovendien kan in de moerassige gebieden de Kokmeeuw zich enorm uitbreiden.

Vogels die tijdelijk kunnen profiteren van de combinatie kaal zand en water zijn de Scholekster en Kleine Plevier.

SAMENVATTING EN KONKLUSIES.

In de periode over 10 jaar, van 1969 t/m 1978 werden in het onderzochte gebied 230 vogelsoorten en ondersoorten waargenomen (inclusief 4 waarschijnlijk ontsnapte soorten, zoals Flamingo, Casarca, Canadese gans en Nijlgans). Hiervan behoren 90 soorten en ondersoorten tot de regelmatige broedvogels en nog 9 soorten behoren tot de categorie van de mogelijke en toevallige broedvogels.

Indien de voorgestelde infiltratieplannen uitgevoerd worden, dan zullen de broedvogels van de droge duinen en zandgronden verdwijnen. Deze vogelsoorten komen in het duingebied tussen Zandvoort en IJmuiden in vergelijking met de Avifauna van Nederland juist relatief veel voor.

Dit zijn de volgende soorten:

Nachtzwaluw	13,6	keer het landelijk gemiddelde
Boomleeuwerik	85,2	"
Tapuit	73,0	"
Roodborsttapuit	19,4	"
Paapje	11,4	"

Ook de vogels die in de gebieden broeden, waar in de loop der jaren de vegetatie onder invloed van de infiltratie zal veranderen, zullen verdwijnen, of sterk achteruit gaan. Ook deze soorten komen hier in vergelijking met de rest van Nederland nog relatief veel voor.

Het zijn de volgende soorten:

Veldleeuwerik	2,6	keer het landelijk gemiddelde
Boompieper	30,7	"
Grasmus	7,9	"
Kneu	13,7	"

Verder komen in het onderzochte gebied nog een aantal soorten relatief veel voor. Een aantal soorten wordt tendele door de toenemende recreatie ernstig bedreigt. Het zijn soorten waar we ekstra zuinig op moeten zijn, omdat een groot deel van de Nederlandse populatie binnen de grenzen van het door ons onderzochte gebied broedt.

Het gaat om de volgende soorten:

Houtsnip	25,8	keer het landelijk gemiddelde
Wulp	11,1	"
Bosuil	17,8	"
Grauwe klauwier	31,3	"
Nachtegaal	121,5	"
Sprinkhaanrietz.	21,7	"
Zwartkop	34,9	"
Braamsluiper	25,0	"
Fitis	31,0	"
Glanskopmees	16,6	"
Kl. barmsijs	36,0	"

Vanwege de onvervangbaarheid van dit voor vogels nog vrij rijke gebied, stelt de Vogelwerkgroep Haarlem zich op het standpunt dat het gehele duingebied tussen Zandvoort en IJmuiden gevrijwaard moet blijven van infiltratie. Infiltratie is o. i. niet nodig, omdat er goede alternatieven op korte termijn aanwezig zijn. (zie rapport van de Werkgroep Duinbehoud Zuid-Kennemerland)

Bovendien wordt aangeraden om het duingebied niet nog verder te ontsluiten en alle ekstra rekreanten aantrekkende activiteiten achterwege te laten. Mogelijk kan men dan ook nog in de toekomst genieten van de rijke vogelstand in de duinen van Zuid-Kennemerland.

○○*○*○*○*○*○*○*○*○*

GERAADPLEEGDE LITERATUUR.

Avifauna van Amstelland .

Avifauna van Nederland 1970 .

De Fitis, mededelingenblad van de Vogelwerkgroep Haarlem 1969 t/m 1978 .

Jaarverslagen van de vinkenbaan " Jac. van Lennep " in de Kennemerduinen 1971 t/m 1978 .

25 jaar Rekreatie en Natuurbeheer in de Kennemerduinen, (niet uitgegeven rapport uit 1976, samengesteld door H. Wijkhuisen.)

○○*○*○*○*○*○*○*○*○*